

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





SÖNDAGEN DEN 6 MAJ 1917.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖG MÅN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY.

Damporätt af Einar Nerman.

Från den populära konstnärens utställning.

DEN UTPRAGLADE SMAK FÖR DET PRECIÖSA och sirligt gammaldags, som man förut sett hos Einar Nerman, återfinner man äfven på hans nu pågående utställning i Gummesons konsthandel. Konstnären vill helst framställa kvinnofägring med attribut hämtade ur mormorsmors lavendeldoffande kläd-kista. Genom skickligt anbragta accessorer — en ros, som den sköna tankspridd fingerar på, en luftig berthe draperad omkring mjällhvita axlar — uppnår han ibland en utsökt verkan, som i det här afbildade por-

trättet. Faran för sötaktighet lurar dock och man kan hitta exempel på att konstnären fallit för den.

Sin största popularitet har Einar Nerman vunnit som karrikaturtecknare och på den nuvarande utställningen finner man flera af hans lika eleganta som elaka teckningar af berömdt folk, mest sådana som höra scenen till. Publiktillströmningen har varit så stor, att utställningen måste hållas öppen ännu någon tid.

Sen vår.

I.

OSS BJUDES INGA UNGA ÅR
att hett och hungrigt smaka,
de sena årens bleka vår
är allt, oss står tillbaka.

Den solblå dagens klara ljus
lät livet oss försaka;
så byggs vår sena lyckas hus
i natt och nöd och vaka.

II.

Sorgen skuggar vår väg,
mörkret tättnar däröfver.
Ungdomens tro ej mer
hjärtanas bafvan söfver.

Åren gå och gå,
natten väntar oss, kära!
Rädes du? Kval och nöd
heter dess hårda lära!

Dock, igenom, trots allt! —
— Vågar du vandrigen, kära? —
Du trycker blott stilla min hand,
och smyger dig tyst mig nära!

III.

Godt är att hålla sin käras hand,
när den hårda dagen är när,
godt är gå två den svåra väg,
som rakt in i mörkret bär.

Då faller det ljus öfver vägen ibland,
då doftar det stundom vår,
då blommar en lycka, stilla, blid,
i mörkrets och sorgens spår.

GUNNAR HEDE.

Prima Vera. Novell af Axel Ahlman.

TILL LUND KOMMER VÄREN ALLTID smygande. Den är icke som annorstädes en munter karnevalsdrofning, som leende och yster dansar in bland vintermulna människor och icke heller en Nordlandens trotsiga sköldmö, som stark och stridbar rider spår mot mörktid och snövalde. Den är en liten flicka, som du möter oförberedt en dag i ett gathörn, och hon niger blygt och glider förbi dig och försvinner i folkvimlet.

Ännu är Botaniska trädgårdens tunna snöfäcke glasfruset ojämnt i de trampade gångarna, och grenverket hänger som ett svart nät mot en skygrå vinterhimmel. Metalliskt hårdt klingar vagnarnas rassel över de krokiga gatornas kullerstenar. Och de långa arbetsmånadernas mörker rufvar mulet öfver sinnet.

Men så en kväll, just då skymningen börjar titta fram ur gränder och prång, upplefver du något. Det är då, du möter våren första gången.

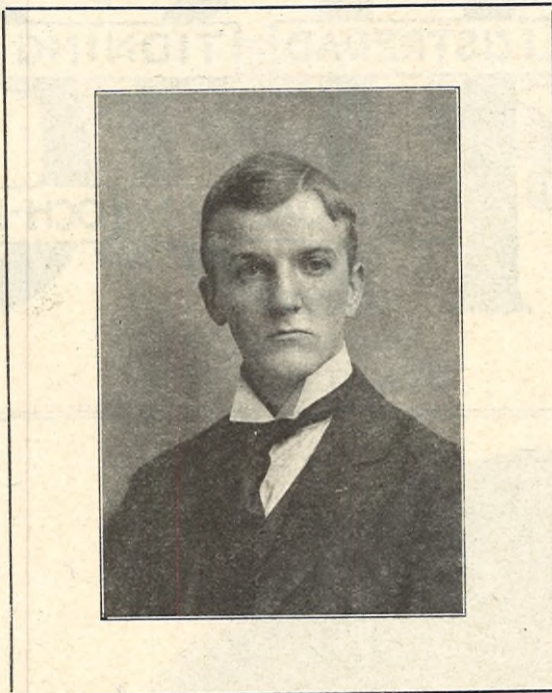
Den kommer som sig bör söderifrån, den långa gatan från Hospitalallén uppför, men det är icke våren själf, du ser, utan endast ett återsken från dess ögon, en blek, mild, sorgsen reflex, en späd och mjuk claire obscur, som dröjer blott några sekunder och sedan drunknar i den fallande vinternattens mörker.

Sedan dröjer det kanske en dag, en vecka, innan du ser den igen. Men den var där dock, och du längtar. Du går ut att söka den, att möta våren, och du vandrar vägar, som du glömt funnos, underliga vägar längs den slingrande ån, mot väster mot hafvet. Och har du det rätta sinnet, skall du stundom vakna på natten och lyssna efter fågelsträckens susning, då de förvirrade och oroliga af det kommande, i snabb och sökande flykt draga genom stadens ljuskrets. Och du skall minnas de gångna åren, allt hvad de gifvit på godt och ondt, du skall åter genomleva deras ovissa längtan, du skall ånyo se dig själf, som du varit och trots allt kanske ännu är, då du afklädt dig nuets och de yttre formernas omständigheter.

Knut Lind satt vid sitt skrifbord. Mumlande och entonigt rabblade han om och om igen några rader ur boken framför sig: "Tillväxten i lefvande kraft är lika med öfverskottet, hvarmed dragkraftens arbete öfverskjuter motståndets." Det smala, unga ansiktet var knutet i ett intensivt försök till begripande, och pannans rynkor djupnade af ansträngning.

Slutligen sköt han med en suck boken åt sidan och kastade en blick omkring sig. Den var trött, utpinad och hopplös af fåfänga försök att genomtränga den "levande kraftprincipens" hemligheter. Han sträckte sig efter snuggan, stöppade den med billig schag och fände. Eftertänksamt vägde han på den rankiga pinnstolen, medan han grubblade på morgondagen, som i sitt sköte bar sista skrifningen i fysik före studentexamen. Och i minnet gick han igenom terminens resultat. B-, bc, b-, det var inte mycket att bygga på, och i morgon skulle det gälla. Åter surrade mekaniskt genom hjärnan några lösryckta ord: "Tillväxten i lefvande kraft är lika med öfverskottet — — —"

Så lade han undan pipan och tog åter fatt. Formlernas kursivstil växte fyllig och förvirrande mot honom från den hvita sidan.



Siffror och bokstäfver flöto samman i fullkomlig meningslöshet, och förtviflad började han gå fram och åter på golfvet. Det var ej många stegs rörelsefrihet, ty han bodde i ett litet torffligt skolpojksrum vid en bakgata.

Han kom plötsligt att tänka på Elsa och såg på klockan. Kanske kunde han råka henne, om han gick genast. Hon brukade alltid gå på Klostergatan vid denna tid. "Jag ger sjutton i skrifningen," mumlade han. "Förresten hinner jag läsa litet i kväll i alla fall". Nervöst ifrig knöt han halsduken framför den spräckta, dammiga spegeln, tog på sig rocken och drog varsamt sina gula, fina handskar öfver de magra, knotiga fingrarna. Han var rädd om handskarna, ty de voro dyra, och han hade ej köpt dem, om inte Elsa en gång frågat, hvarför han alltid hade så röda händer.

Elsa fanns ej på Bullis, och Knut gick sakt upp öfver Lundagård. Skymningen föll redan, och kajorna sökte nattkvist under sömnigt oväsen. Människorna gled förbi honom som skuggor i det blåvioletta, fukt-ljumma diset, i hvilket lyktorna simmade som sällsamma, gula liljor.

Han tänkte på Elsa. Han tänkte på, att han älskade henne, som han aldrig förut hållit af någon människa. Han var helt fången, icke i ägandet utan i den bestickande verklighet, som ligger i de unga årens dröm om ägande. Och han begärde henne med oerfarenhetens hela gränslöshet i det fordrade, därför att han visste, att själf hade han inga gränser i hvad han ville gifva. Men hans kärlek hade orördhetens unga skönhet, där själen är allt och sinnenas makt blott en svag och oförstådd klang. Men i denna ifriga åtrå, i detta att fordra hänsynslöst, därför att han ännu icke lärt känna kompromissens nödmynt, blandade sig dock en sorgsen oro, att allt detta trots allt icke hade samma betydelse för Elsa.

Sakta gick han uppför Sandgatan. Bis-kopshusets tungt massiva stenprofil fick i denna kväll och detta ljus något flytande, en böljande linje, som gled ut och blef borta i dunklet. Endast ljuskretsen kring hörnlyktan gaf påtaglighet åt några detaljer. Plötsligt kände han en våg af glädje, ty Elsa kom fram i det hvita skenet. Han kände genast

igen hennes mörkt beigefärgade kappa med den långa, rundskurna kragen och skinnbesättningen, hvilken på ett smekamt sätt inramade detta ansikte, som för honom betydde mer än allt annat i världen. Själ stod han ännu i skuggan och endast såg. Och hans hjärta var fyllt af den värme, som gör lifvet värdt att levas.

Han tog några steg emot henne:

"Godkväll, Elsa!"

Hon kände igen honom först på rösten och stannade snabbt.

"Är det du? Jag trodde, att du skulle läsa fysik till skrifningen i morgon." Tonen var nervös och ovänlig, och hon såg missnöjd ut.

"Jag kunde inte mer, och så kom jag att tänka på, att du alltid brukar gå ut vid denna tiden. Jag längtade så efter dig," tillade han ödmjukt.

"Jag har verkligen inte tid att gå ut i kväll. Jag skall till Karin ett ärende, och sen måste jag hem igen."

De hade satt sig i gång nedför gatan. Knut svarade intet, men han tänkte bittert på, hur olika de kände. Elsa vände sig om. Det var, som hade hon väntat att möta någon. Och plötsligt greps Knut af en misstanke. Hon hade tvekat en sekund, som om hon sökt ett skäl att bli af med honom.

"Kan du inte gå med mig en stund! Karin kan väl vänta! Bara litet," tillade han bönfallande. Elsas röst var hård och elak, då hon svarade:

"Ja, jag skall gå rundt Lundagård med dig ett slag, för jag har något att säga dig. Jag vill veta, om du tänker bjuda mig på er bal i nästa vecka, för jag vill gå dit och en annan har redan frågat mig, fast jag svarade, att det inte är säkert, att jag går. Jag tyckte i alla fall, att det var synd om dig, om jag går med honom."

Hon kastade en snabb sidoblick på Knut, som teg och böjde hufvudet. Saken var ömtålig. Han hade hoppats, att Elsa inte skulle ställa saken så på sin spets. Det var så många skäl, som gjorde det svårt för honom att gå på balen. För det första dansade han mycket illa och kände sig osäker på sådana tillställningar. Han var fattigt född och hade inte haft råd och tillfälle att skaffa sig salongsvana. Och så hade han ingen smoking och kunde naturligtvis inte låta sy en bara för denna bal. Och att bjuda den rika, fina Elsa Vestergren på bal och själf komma i sin gamla fäderneärfda, grönsliina bonjour — det förstod han var mera än en risk, det var en förödmjukelse. Ingen kunde han heller låna af, ty de som hade smoking i skolan, skulle antingen själfva gå eller också skulle de förvånadt neka, om han frågade.

"Jag vet inte, om jag har tid att gå på balen. Vi har ju snart skrifningarna, och klarar jag inte dem, kan jag aldrig tänka på att bli student, för jag får inget hemifrån mer än denna termin."

Det kändes något tjockt i halsen, då han tänkte på faderns trötta, åldrade gestalt, böjd öfver kontorsböckerna därhemma i småstaden och de många syskonen. Det hade nog varit bäst, om han aldrig hade kommit till Lund utan i stället fortsatt i affären.

"Ja, är det så, får du finna dig i, att jag går ändå. Fast nog tycker jag, att du kunde stanna hemma om kvällarna och läsa, så att

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 7.50	Helt år.....	Kr. 9.50
Halft år.....	3.90	Halft år.....	5.—
Kvartal.....	2.—	Kvartal.....	2.50
Månad.....	0.80	Månad.....	0.90

Lunds byrå och expedition, Mästern Samuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—5.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47
Kl. 11—1.	Kl. 9—5.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser:	
30 öre efter text.	35 öre å textside.	35 öre efter text.	40 öre å textside.
20% förhöjning för särsk. begärd plats.		20% förh.	för särsk. begärd plats.

du fick tid följa med mig, då du redan en gång lofvat."

I detsamma strök någon förbi dem och stannade till hälften i en lång, svepande, elegant hälsning. Det var just under en lykta, och Knut såg med ett våldsamt styg af smärta Elsas leende vänliga min, då hon böjde hufvudet djupt till svar. Han vände sig om och såg, att den andre stannat.

"Hvem var det?"

"Det är en jurist, baron Röök, om du nödvändigt skall veta det! Men nu har jag verkligen inte tid längre. Bjuder du mig på balen eller inte? Jag måste veta det i kväll. Annars går jag med någon annan."

"Hvem då med? Med studenten, vi mötte nyss?"

"Tror du, att baron Röök bjuder på en skolpojksställning? Men han har bedt mig gå med på studentbalen. Han kommer visst förresten med hos er också, för han har en kusin i skolan."

Åter kände han en hastig sidoblick. Hon fortsatte, men nu var rösten smeksam mjuk, hade skiftat tonläge lika snabbt som skyarna glida en vårdag:

"Var nu inte dum, Knut! Du vet ju, att jag helst går med dig, och att jag egentligen inte bryr mig om någon annan, men du kan inte begära, att jag skall sitta hemma, bara därför att du inte vill gå, när alla flickorna skall dit. De drifver för resten alltid med mig för "Tungusen", som de kallar dig."

Hon smög sin hand in i hans och tryckte den sakta. Knut måste blinka, ty något vått steg i ögonen. En smärtsam glädje fyllde hans hjärta, ty plötsligt hade han förstått några ord, som föllts en dag på skolan, just då han gick förbi "snobblaget", som han brukade kalla en klick, hvilken alltid höll ihop. Han hade hört Elsas namn, och förstod, att det talats om dem. Men så hade någon tillagt, att Tungusen inte skulle vara för säker på henne. Det var just den lille Röök, som gifvit honom öknamnet och slängde ur sig det, då han gick förbi, säkert blott för att han skulle höra det.

Det var alltså detta, man menat, och det var från kusinen, faran hotade. Ty att det verkligen fanns en fara, hade Knut redan länge förstått, fast han ej velat vidgå det ens för sig själf. Han kände en hård beslutshet, en manlig lust att ta upp den ojämna striden.

"Ja, jag går på balen, då du så gärna vill! Fast nog kunde du få bättre kavaljer," tillade han bittert.

"Nu är du snäll." Rösten smekte åter, mjuk, som kunde den aldrig hårdna i sårande, föraktfull elakhet. "Men nu måste jag verkligen gå till Karin."

Hon räckte honom handen, och hennes leende var full och rik ersättning för alla smärtor, all oro. Men då han gick ensam hem till sitt arbete, tänkte han på, att denna bal skulle kosta så mycket, att han blef tvungen låta bli äta kvällsmat den månaden. —

Knut klädde sig till balen. Han hade bedt sin värdinna pressa byxorna och tyckte själf, att de voro någorlunda presentabla, men värre var det med bonjouren. Han hade inte fått tag i någon smoking, ty den ende, han frågat, om han kunde få låna en, hade bara stirrat på honom och ändtligen



ETT FURSTLIGT SYSKONPAR:

Konung Christian af Danmark och prinsessan Ingeborg. Bilden tagen vid konungens senaste besök i Stockholm. O. Ellqvist foto.

sagt: "Lånar du kläder?" med ett tonfall, som kom Knut att rodna och afstå.

Nu profvade han långrocken igen. Han hade gnott den med bensin och borstat och borstat; så att fläckarna voro åtminstone ur, men värre var, att den var både alltför stor och blank. Och så ängslan för att han ej skulle kunna reda sig med alla dessa konvensansens besynnerligheter, som skulle fordras af honom denna kväll. Det var ingen lycklig älskare, som ringde på hos Elsa för att hämta sitt hjärtas dam.

Korridoren utanför bönsalen var full af festligt stämde människor, som höllo på att pålsa af sig. Forsagd tog Knut emot Elsas kappa, medan han kastade en sökande blick för att se, hur de andra herrarna voro klädda. Långsamt fick han rocken af sig, och ögonblickligen hven piskan. Med en röst, som skälfd af förakt och förargelse sade Elsa:

"Men hvad i all världen har du på dig?"

Hvarför har du inte smoking som de andra, så att man slipper skämmas för dig?"

Knut kände att han blef blodröd. Några steg längre bort såg han dessutom den lille Röök med några af sina vänner, som spefullt skraffade och sade något. Elsa snurade hastigt rundt och gick mot ingången. Hon var blek af raseri och gick fort liksom för att bli af med honom. Han följde långsamt efter. Han såg intet, hörde intet omkring sig, kände blott förödmjukelsen och smärtan på nytt stiga som en flod, som förlamade honom, medan han sökte hålla Elsa i sikte, då hon gled undan i människoströmmen. Ändtligen nådde han fram till henne, där hon satt sig på en af de främsta bänkarna. Hon makade sig knappast för att lämna honom plats.

"Skall du på begrafning, som du är utstyrd?" hviskade hon ondt och pekade på hans händer. Först nu blef han medveten om ännu ett misstag — han hade tagit svarta handskar.

"Du bär dig åt som en dräng och fattiglapp, och du komprometterar mig." Piskan hven igen, och rösten höll på att slå öfver af raseri i hviskningen. "Du kunde åtminstone låtit bli att tränga dig fram hit, så utstyrd som du är."

Runt om dem brusade det af glad förväntan, och ljus och strålände humör fyllde aulan, då föreningens ordförande, blek af rampfeber och sin känsla af stundens vikt steg upp för att hålla hälsningstalet.

Knut visste intet om hvad som försiggick. Ett oredigt sorl fyllde hans öron som något fiendligt. Det var en ensamhet bland ovänner, en isolering bland människor, som alla föraktade honom för att han icke handlat som de, som bedöfvade honom. Han hade velat resa sig, fly och försvinna ut i mörkret, bara gömma sig och komma undan alla dessa hånfulla blickar, som han tyckte riktade på sig. Men han hade ej kraft att resa sig, att ytterligare draga uppmärksamheten till sig genom att gå utför gången till dörren.

Aftonens program med sång, musik och deklamation gick igenom, men allt var som ett skuggspel, som tomt och meningslöst gled förbi honom. Flickan vid hans sida satt tyst och hård. Han vågade ej lyfta sina ögon till henne. Och först då rektorn besteg katedern för att tacka de uppträdande, vaknade han åter till fullt medvetande. Då sista levet förklingat, och man reste sig för att gå ner i gymnasijsalen för att dansa, reste han sig och steg åt sidan för att lämna Elsa plats att komma förbi. Aulan var redan till hälften tömd, och hon såg sig hastigt omkring, som om hon väntat någon. Men man gick allmänt par om par neråt dörren. Så vände hon sig till Knut:

"Bjud mig åtminstone armen! Man brukar göra det och dansa första dansen med sin dam," tillade hon bitande.

De kommo ner. Valsen var redan i full gång, och åter fyllde ångesten hans hjärta, då han såg denna lätt och graciöst glidande massa, hvars alla rörelser, hela lugna säkerhet just nu syntes honom som det naturliga och afundsvärda uttrycket för en medfödd kultur, som han helt saknade.

Tyst och olycklig lade han armen om hennes lif och de dansade ut. Men det var honom som en mardröm. Ett par gånger snubbade han på Elsas fötter, förlorade takten, blef än mera yr och förvirrad. Då de knuffat sig salen rundt ett hvarf, tystnade musiken, och de satte sig. Han såg åter på Elsa och ville säga något, han visste just nu inte

Sänd Edra

Klädningsar, Blusar, Kappor till Kemisk Tvättning eller Färgning, Gardiner, Möbiltyger, Kud-dar m. m. rengöras snabbt och omsorgsfullt hos A.-B. C. O. Borgs söners Fabriker LUND.

Kungl. Hofjuvelerare

K. ANDERSON

Praktkatalog gratis
- - och franco. - -

Stockholm och Göteborg

hvad men bara säga något, något försökande, något vänligt, som skulle förklara och försvara honom, ty den som älskar, skall alltid förstå en förklaring, och hon hade ju så ofta sagt, att hon älskade honom. Hjärnan var full af hvirflande tankar, af strömmar, som blandades och löpte i kaos under hans förtviflade försök att reda dem, att finna ordet, det afgörande och räddande. Men hon saft stel och stum. Det smala, fina flickansiktet var som hugget i sten, hårdt, kallt och afvisande. Plötsligt blef Knut medveten, att någon stannade framför dem. Han såg upp. Det var den äldre baron Röök, studenten. Knut såg honom för första gången nära. Det var en ung man, knappast äldre än han själf. Han bugade sig: "Godkväll, Elsa!" Kanske du vill föreställa. Herrskapet tillåter väl?"

Han bugade sig lätt, drog fram en stol och satte sig. Med svarsjukans skarpsyn noterade Knut hans eleganta och själfsäkra sätt.

"Herr Lind har sorg och går ändå på bal?" sade han gäckande.

Åter kände Knut rodnaden förrädiskt stiga men innan han fann svar, sade Elsa:

"Herr Lind trodde visst, att det var maskerad i kväll. Men skall vi inte dansa?" Hon vände sig till Röök.

"Med nöje, min nådiga."

De hvirflade åstad. Det var som om luften burit dem. Säkert och smidigt förde Röök sin dam genom dansens bränningar, en van och outtröttlig balkavaljer, som just nu var lika mycket i sitt element som Knut var utom sitt. Han reste sig och gick mot dörren. Han ville ej tala med dem nu och underkasta sig fler förödmjukelser af en man, som han instinktivt kände vara sig underlägsen i allt utom de yttre formerna, hvilka tycktes betyda allt för henne som han älskade.

Han stannade vid ingången och såg sig om. De hade slutat dansa och saft sig. Genast omsvärmades hon af en stab unga eleganter, Rööks vänner, ballejonen. Och Elsa strålade! Hvad hon var vacker! Och hvad allting var förfärande meningslöst! Hvarför hade han tvingat sig till alla de uppoffringar, denna kväll betydde, blott för att se henne glida så definitivt från sig. Bäst hade naturligtvis varit, om han helt enkelt nekat gå med upp. Han hade då åtminstone sluppit denna direkta nesa, detta schavotterande inför dem därborta, som han hatade, föraktade och kände sig så oerhördt hjälplös inför. Och han hade också sluppit det piskrapp, som svept öfver honom, då baronen titulerat Elsa vid namn. Hon hade aldrig talat om honom. Hur länge hade hon egentligen känt honom och spelat sitt dubbelspel?

Åter började musiken, och han såg henne på nytt dansa ut med en af kotteriet. Han stod kvar, halfhängande mot ribbstolen. Han kunde ej släppa henne med ögonen, förmodade ej afstå från själplågarens glädje att rifva i såren. Plötsligt kände han ett kraftigt slag på axeln och vände sig. Det var idrottsföreningens ordförande, en bra och rättfram pojke, som Knut trufdes väl med.

"Hvad står du här och surar för? Det var förresten bra, att jag fick tag i dig. Bergström har gått och vrickat foten just nu före skoltäfflingarna, och vi har ingen annan löpare att sätta in, om du inte vill gå med. Du måste göra det, för annars förlorar vi vandringskölden. Men hvad i all världen är det med dig?"

Knut stod fortfarande orörlig och stum och såg efter Elsa. Han tycktes ej höra,

hvad kamraten sagt. Denne begrep först ej men så följde han Knuts blick.

"Huit! La, la, la! Är det på det viset!" Elsa dansade åter med studenten. Hon tycktes bäras af hans arm, så mjukt och smidigt svepte hon sig uppåt honom. De syntes också fascinerade af hvarandra i den gungande, heta rytm, som bar dem rundt, rundt i en alltmer hetsad takt.

"Den lilla hoppan skall du ge sjutton, Lind, för hon är inget att lita på — — —"

"Håll käft och lägg dig inte i, hvad som inte rör dig!"

Knut stod plötsligt, så plösligt att kamraten ryggade ett steg baklänges, rak framför honom. Ansiktet var likhvitt af raseri och händerna knötos krampaktigt.

"Nå, nå! Förlåt! Inte menade jag något illa. — Men du måste hjälpa oss på söndag åttadar, annars går skölden till Malmö eller Helsingborg, och det vore föreglygt, nu när vi tagit den två gånger."

Knut strök sig öfver pannan. Det var, som om han vaknat ur en yrsel. Först föreföll det, som om han sett igenom och förbi den andre, innan han med ansträngning kunnat fånga bilden. Så sade han:

"Men jag har inte tränat på länge nu."

"Strunt i det! Du har en vecka på dig, och med förnuftigt arbete går det nog."

Knut funderade ett ögonblick. Han visste att han var en god löpare, ty förra året hade ingen slagit honom. Och Elsa skulle säkert gå ut och se på täflingarna. Kanske var detta ett tillfälle att ta revansch, att visa henne, att han dög åtminstone till något. Han mindes, hur de blifvit bekanta. Det var just ute på idrottsplatsen i vintras. Han var skicklig skridskoåkare och höll på med några figurer uppe i ena hörnet af banan en kväll, och en massa åskådare hade samlats. Så kom hon åkande, och då hon sett på en stund, bad hon en af Knuts kamrater att presentera, och sedan åkte de tillsammans hela kvällen, och han följde henne hem. Detta var uppslaget till deras bekantskap. Och nu! Var där mer att rädda? Skulle han kunna återvinna allt, som han förlorat denna kväll och kanske redan förut, fastän han intet förstätt? Hvad löpningen angick, kände han sig ganska säker, ty in-



I damernas täflan om kronprinsessans pris vid de nyligen avslutade fäkttäflingarna i Stockholm meddela vi bilden af de tre pristagarinnorna fröknarna G. Osterberg, E. Hellqvist och S. du Rietz.

gen annan hade heller haft tillfälle till träning så tidigt på året. Men skulle hon komma dit? Det var i alla fall värdt att försöka.

"Ja, jag skall göra, hvad jag kan!" sade han kort. "Fast egentligen har jag inte tid för examen."

Aftonen gick, och det blef tid att bryta upp. Knut hade ej närmat sig Elsa, men i korridoren gick han bort och frågade, om han fick följa henne. Hon såg förvånad på honom:

"Tack, men baron Röök har redan beställt bil och följer mig!"

Redan följande dag gick Knut ut för att träna. Det var skönt att få sträcka på lemmarna på allvar efter vinterns långa stillasittande, och han hängaf sig helt åt njutningen att känna utlösningen af sin fulla muskelkraft.

Den stora dagen kom. En ung och orolig vårvind jagade hvita skyar öfver en himmel, som djupnade i mörkt blått.

Då Knut gick ut till idrottsplatsen kände han med våren och dagen alla bekymmer sopas bort. Han visste, att han skulle vinna, och det var näslan som om allt annat just nu var honom likgiltigt. Och med denna vitalitetens pånyttfödelse förenade sig en öppen klarsyn för den soliga ro, som hvilade öfver allt.

Framför honom, där gatan just gick öfver i vägen mot väster mot hafvet, blänkta hjulspårens rännilar, och de små trädgårdarnas knoppar svällde redan. Slätten låg i fuktigt ljumt, soligt dis, och ett långt svansträck drog förbi med den tunga, mjuka styrkan i sin flykt liksom mera klart än vanligt markerad.

Det var med ens, som om han vaknat och sett våren för första gången. Den var där, men hur den kommit och när visste han ej. Och bland människorna kring honom var den glada väntans spänning som en ytterligare triumf och eggelse för honom. Han undrade, om Elsa var där, men han sökte ej efter henne. Den skilsmässa, han under den gångna veckan tvingat sig till, hade fördjupat hans syn på deras förhållande och gifvit honom ett annat perspektiv. Och därför var hans beslut fattadt, han skulle i dag göra sitt, göra det bästa han förmådde. Och sedan fick saken ha sin gång till ondt eller godt.

Täflingarna började. Spänningen var våldsam, ty två af de konkurrerande lagen, Knuts och ett från Malmö, voro ungefär jämnstarka, och det blef snart tydligt, att de båda löpningar, till hvilka han var anmäld skulle falla utslaget. Den första vann han utan alltför stora ansträngningar, men så steg åter poängtalet för Malmöborna därigenom, att de togo hem stafsprängspriset. Båda föreningarna stodo nu lika.

Det ringde för afgörandet. Knut hade legat några minuter inne i afklädningsrummet och fått massage, långa, hårda och stärkande strykningar öfver sina seniga, magra ben. Kamraterna stimmade rundt om, diskuterande möjligheterna. Det andra laget hade fått en oväntad förstärkning, som sades flera gånger ha löpt distansen på skolrekordtid vid träning, och alla hade goda råd att gifva för striden. Men Knut hörde ej på dem. Han visste, att han skulle göra sitt bästa på sitt eget sätt, visste, att intet mera var att ta ut ur honom än det, som han kände inom sig. Inga råd och anvisningar hjälpte mera. Han hade sig själf i egen hand på ett sätt som aldrig förr, och han litade på segern.

De ställde upp. Just innan skottet gick såg han plötsligt Elsa bland åskådarna. Hennes ögon voro stora och hungriga, då de smekte honom, och ett skälvande småleende dar-



Stockholms Kvinnliga Studentförening har i dagarna firat sin femåriga tillvaro med ett lyckadt spex med sång och ballett kalladt *En mänskenssonal* eller *Den fruktansvärda explosionen på Chemicum*. Handlingen lilldrager sig dels på Stockholms Högskola dels på månen och i Egypten och all följa dess irrgångar skulle föra oss för långt. Våra bilder visa att spexet bjöd på flera muntra och roande situationer.

rade mot honom. En het blodvåg svepte en sekund genom honom och var nära att beröfva honom behärskningen. Men så ljud starterns röst kort och skarp: "Klara!", och han kände åter kroppen stelna stålfiadersstark.

De hade redan löpt banan rundt flera hvarf och lämnat de andra långt bakom sig. Åter ringde det — för sista hvarvet. Knut låg fäkt i hämlarna på den fruktade. Han ökade nu och ryckte upp bredvid. Med våldsam glädje kände han sina krafter växa. Det var, som om något burit honom och förtagit kroppstyngden. Han ökade ytterligare och hörde, hur den andres andetag blefvo tyngre och flämtande. Det skreks, det jublades kring dem, och han ökade än mera. Annu löpte de jämnsides, men så hörde Knut ett rop, en tunn flickröst, som skar igenom sorlet. Det var blott ett enda ord, hans namn, men han kände klangen, och den grep honom genom allt, han instinktivt trodde sig utlyssna däri, en bön om förlåtelse, ett löfte, ett strålände jubel att det var just han, som nu skulle segra. Och med sammanbitna tänder ökade han igen. Han kände ej marken längre under sina fötter, han flög. Det var något okroppsligt i denna rörelse, framvungen af en hel viljas desperation. Han visste ej mer, hur långt han var före, visste blott att dessa sekunder skulle allt afgöras, och därför måste han göra sitt yttersta som aldrig förr. Och först då ett tjog armar grepo honom, och han hörde hurraropen som en väldig våg stiga, medan han slungades i höjden af sina triumferande vänner, blef allt honom klart. Men nu kom också reaktionen. Tröttheten, spänningens upplösning smög sig öfver honom, och han förmådde knappast hålla sig upprätt under kamraternas gratulationer.

Plötsligt stod Elsa framför honom. Hon räckte honom en bukett rosor, och förläget tog han dem.

"Får jag komma upp till dig vid femtiden?" sade hon lågt. "Jag har så mycket att säga dig!"

Han såg tacksam på henne. Hennes ögon bådo, liksom orden. Han nickade glad! "Jag skall vara hemma!" —

Knut väntade. Söndagsstillheten fick röst

Tempelträdet.

Did Uppsala gyllene tempel står
ett träd, som grönskar vinter och vår.

När slätten är hvit, det vissnar ej,
ty det är signadt af solig Frej.

Hör, lurar skalla med klang så dof,
och dörrarna öppnas till asahof.

Och galten offras för ymnigt korn,
och löften göras vid fyllda horn.

Och hop, som myllrar å snöig ban,
betagen sorlar fring idegran,

som vid de åldrande årens blot
står lika frisk uti topp och rot.

Det trädet på alla svears väg,
hur kan det beständigt grönska, säg?

Jo, folkets egen ungdom det är,
som köld ej biter och tid ej tär.

Det är den nordiska fantasi,
som ej af sot kan förtorkad bli.

Och just vid ett tempel trädet står,
ty gudasus i dess grenar går.

Det eviga hviskar där och gör,
att lifvets vårliga saf ej dör.

Fredrik Dycander.

i kyrkklockorna, som ringde samman till aftonsång, men annars var allt så lyst, som det kan vara blott i en gammal stad, där det yttre lifvets arbetsbrådska ännu icke förmått skaffa sig tvångets kraft. Tunn och genomskinlig, ett fluidum af blekt guld mot väster och mjuka färger, som gled oöfver i hvarandra och mörknade sakta och omärkligt, hvälfde sig vårkvällens himmel öfver staden.

Lätta steg smögo i snabb takt öfver vindsgolfvet. Han kände genast igen dem, men först nu blef det honom klart, hur mycket han längtat. Hvarje steg var en smekning, och han satt stilla och lyssnade, fylld af en stark och lyst glädje. Hon knackade, och han reste sig hastigt, men hjärtat arbetade så våldsamt, att det dröjde några sekunder, till dess han kunde samla sig och gå bort och öppna.

"Ålskade!"

Hon slog armarna om hans hals och lyfte förväntansfullt ansiktet. Han kysste henne.

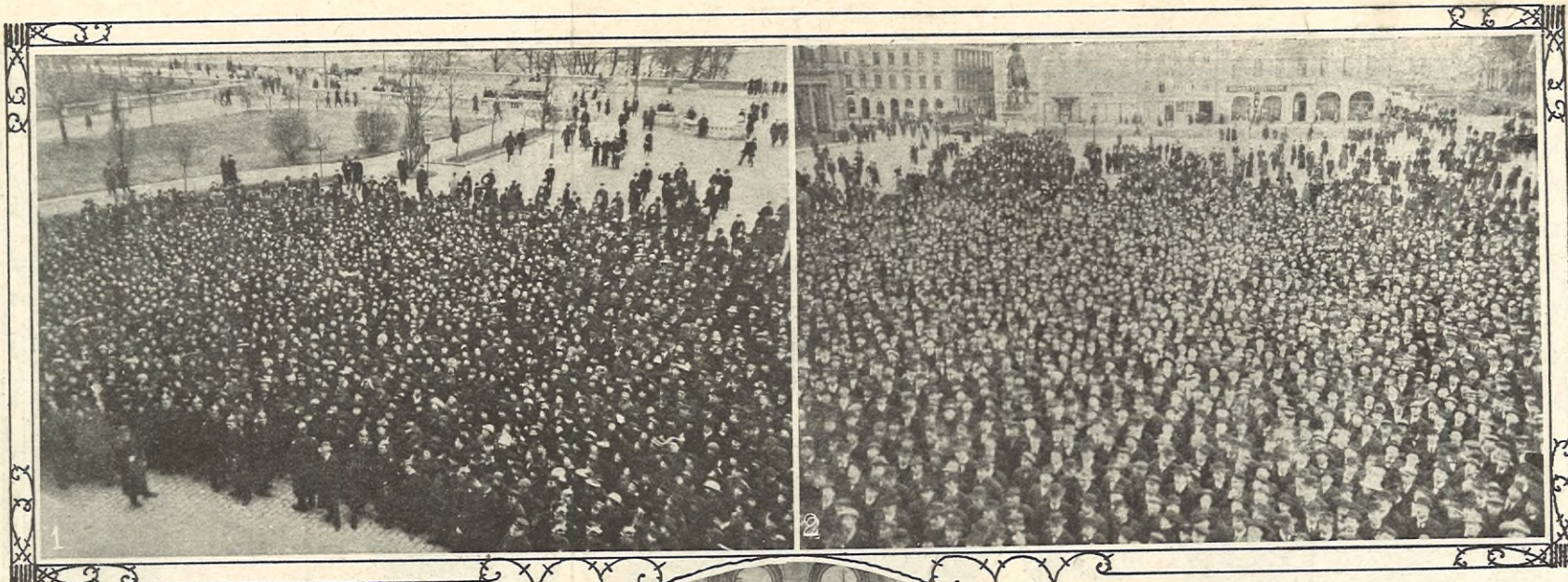
"Du har gjort mig mycket, mycket ondt den sista fiden, men nu är allt godt igen!"

Han drog henne med sig bort till soffan och de satte sig.

"Ja, jag har varit stygg mot dig, gossen min! Men du måste förlåta mig! Jag vel egentligen inte, hvad som kom åt mig sist. För nog kunde jag varit lite vänligare, fastän du hade svarta handskar och inte var klädd som de andra. Men jag tror, att det retade mig nästan mest att du satt så ödmjuk och förtviflad bredvid mig. Hade du grålat på mig, hade vi nog blifvit goda vänner igen den kvällen!"

Knut mörknade. Han tyckte inte om hennes tonfall, då hon talade om detta, som hon dock visste betydde så mycket lidande för honom. Förlåtelsen var begärd och gifven, och så borde hela saken ej diskuteras längre. Med en stark känsla af obehag kände han igen hennes vana att leka, att snudda vid och gräfva i ting, som hon visste plågade honom, medan hon leende och smeksamt tiggde om absolution, blott för att förebrå honom, att han ej hade den hårda handen, som kunde slå och härska. Smärtsamt fänkade han på, hur litet hon förstod, hur de egentligen talade hvar sitt språk.

Hon satt med hufvudet lustigt på sned och



såg på honom. Så strök hon öfver hans panna:

"Fy, så ful du blir med rynkorna! Var snäll mot mig nu, för jag tycker så mycket om dig!"

Hon kröp ihop som en kelen kattunge hos honom i soffhörnet.

"Jag tänker på den där baronen och undrar, hur mycket du egentligen gifvit honom af det, som borde vara mitt ensam. Och så tänkte jag på, att om du verkligen älskar mig, så får du låta bli att gå med honom. Jag kan inte dela!"

"Visst älskar jag dig och bryr mig inte om honom alls!" sade hon ifrigt. "Fast han är stilig, och så dansar han väldigt bra. Men om du ber mig riktigt vackert, så skall jag inte gå med någon annan än dig, för i dag var du ändå den stiligaste."

Det slack till i Knut. Denna jämförelse, detta ställande i paritet, detta att ens kunna ha rum för en annan just nu — hur yligt tomt var det ej, hur främmande för allt, som rördes i honom själf. Men så såg han på henne, såg hennes stora, hungriga barnaögon, och på nytt var hon starkast. Han ville inte tänka mera, han ville tro och vara lycklig. Och beslutsamt sköt han allt undan utom stundens fullhet.

"Jag måste kunna lita på dig, käraste! Annars kan jag inte ha en lugn timme. Och lofvar du mig att inte vara fyllsamman mer med honom, så skall jag inte tala om saken längre. Men lofvar du, måste du också hålla!" tillade han allvarligt. "För sviker du mig igen, ja, då kan jag inte längre, då måste allt vara slut mellan oss för alltid".

Han såg spörjande på henne, och blundande lade hon sitt hufvud mot hans skuldra.

"Jag lofvar!" mumlade hon lågt. "Allt mitt är ditt, och jag är din, för jag älskar dig!"

Skymningen sänkte sig blå och mild öfver rummet, svepande alla skarpa konturer i sin mjuka slöja. Knappt ett ljud utifrån trängde in, och hviskande sutto de samman och talade. Med den unga kärlekens hänsynslöshet mot sig själf biktade de för hvarandra och njoto ordens och stämningens rus, ett vårens och vaknandets sakrament.

Det gick några dagar. Studentskrifningarna voro omedelbart förestående, och Knut

De stora hungerdemonstrationerna i Stockholm och Göteborg. 1. De 6,000 kvinnorna samlade utanför riksdagshuset. 2. Den stora arbetardeputationen samlad på Gustaf Adolfs torg i Göteborg. 3. Stockholmskvinnornas deputerade som uppvaktade mjölkcentralens chef direktör Benzinger. 1. o. 3. Th. Modin foto. 2. Anna Backlund foto.

arbetade mycket. Men mest tänkte han kanske dock på Elsa. Plötsligt kunde han se hennes leende, ljufva ansikte stiga fram mot sig från böckernas sidor, gifvande allt en mening bortom det betryckande tvångets hårda nödvändighet. Han arbetade icke längre för examen, han arbetade för henne, och därför blef allt honom med ens så lätt.

Och hvarje kväll råkades de. Hans fatliga dystra rum blef ramen kring en lycka, hvarje dag bekräftades på nytt med ord och den första kärlekens blyga ömhet. Så var

det för honom, och han kände sig lyft ur sin betryckta ungdoms bittra kamp och själfplåga, ty äntligen hade lifvet fått innehåll, äntligen hade det gifvit af sitt öfverflöd äfven åt honom. Han hade Elsa, alltså var han rikare än någon annan, ty nu var intet honom omöjligt längre.

En dag blefvo några lektioner inställda, och i stället för att gå hem till böckerna gjorde Knut en vandring. Det var söndag aprilvår, full af löften, alstring och förhoppningar. I öster blånade Rommeleklint, hägrande höjd öfver synranden, och slättens jord jäste fylligt tung af det vaknande lifvets kraft.

Han följde en smal byväg och fröjdades åt dagens och sitt hjärtas fullhet.

Så såg han i fjärran någon komma emot sig. Det var två, som gingo bredvid hvarandra, och först log han, ty flickan minde i allt om Elsa. Hade han ej varit så säker, att hon nu gick hemma och längtade till honom och kvällens möte, skulle han undrat. Men paret kom närmare. De talade ifrigt och hade ännu ej gifvit akt på honom. Med ens stannade han, ansiktet stelnade i hård spänning, och blicken skärptes. Det var Elsa och baron Röök.

Han tog sig om pannan och såg förvirrad omkring sig. Slaget var för oväntadt, för våldsamt. Han kände ännu ej smärtan, blott en förlamning, som höll honom orörlig i sitt grepp.

De båda andra kommo än närmare. Han hörde redan ljudet af rösterna, buret af vårvinden, som svepte frisk och sval öfver landet. Det väckte honom, och han förstod, att här kunde han icke möta dem, i denna stund kunde han icke göra upp med de sådana därborta, så underligt förvirrad och kraftlös kände han sig. Mekaniskt såg han sig om, och fann, att han stannat just vid en gård, som låg vid vägen. Han vacklade in genom porten, ville blott gömma sig, komma undan, slippa se dem, slippa uppgörelse nu, då han visste, att svagheten skulle slå honom med förödmjukelse och hån.

Genom porten kom han in på den kringbyggda gården. Han märkte knappast bandhundens ilskna skall och hönsens förskräckta flykt. Han gick som i sömn, och först då



Från Svensk Hemslöjds vårutställning af möbler och textil meddela vi här en interiör. Den vackra matsalen i flammig björk med grönt möbelfyg tilldrar sig en berättigad uppmärksamhet. I öfrigt lägger man märke till fröken Märta Måås-Fjetterströms bonader och mattor, som utmärka sig för ovanlig gedigenhet i utförande och ett utsökt färgval.

bonden själf kom frampande och stannade framför honom, förstod han, att något måste sägas, att han måste förklara, hvarför han stod här. Åter tog han sig öfver pannan och kände förundrad, att den var våt af svett.

"Jag blef illamående. Kan jag få litet vatten?" mumlade han.

"Det var farligt, hvad herrn är blek! Stig in för all dell! Mor, mor! Här är en herre, som visst behöfver hvila, ett slag! Har du något att ge honom att dricka?"

Kvinnan kom förskräckt skyndande ut från ladugården. Hon torkade händerna på förklädet, medan hon sprang, så att träskorna slamrande höllo på att bli efter.

"Kära hjärtandes! Stig in bara!"

De ledde in honom, och han sjönk ihop på en stol i stugan. Han hörde dem tala och sin egen röst svara lågt och tonlöst, som var det en främmandes. Då han suffit en stund, reste han sig, tog i hand och tackade, men det var fortfarande, som om det varit någon annan, en främmande och utomstående, som han undrande iakttog.

Då han kom ut, voro de andra långt förbi. Han såg dem som två mörka prickar långt därborta, där vägen smalnade till en fuktblank linje.

Detta var alltså slutet, upplösningen på hans dröm. Så litet betyder eder och löften, tänkte han, så litet mitt lif och min lycka.

MEDDELANDE FRÅN IDUNS

MED ANLEDNING AF ATT BILDHUGGARINAN fröken Alice Nordin, som inom Idun-akademien representerade den bildande konsten, utgår ur akademien genom loftning, riktas härmed en värdjan till vår läsekrets att inkomma med förslag på någon svensk målarinna eller skulptis, som kan anses lämplig att intaga den ledigvordna platsen. Vidare anhåller akademien att vår läse-



En raritet, som hämtats ur sitt gömsle. Potatisstukorna börja öppnas. Bild från Ostergötland. V. Niklasson foto.

krets behagade inkomma med förslag till pristagare för 1918, hvari angifves någon svensk kvinna, som kan anses berättigad till hederspriset 1,000



En minnespenning har öfverlämnats till Christina Nilsson, grefvinna Casa de Miranda, som ett uttryck för "den varma beundran, som inom vida kretsar i vårt land ägnas hennes konstnärskap". Öfverlämnandet skedde i direktör Fr. Ottergrens hem i Stockholm i närvaro af inbjudarna till subskriptionen för medaljen. Vår bild är tagen vid detta tillfälle och visar från vänster till höger fru Wallensteen, f. Gelhaar, grefvinna de Casa Miranda, friherrinnan Leuhusen, f. Valerius. Stående: grefvinna C. A. Taube, dir. Gustaf Fredriksson och hofkapellmästare C. Nordqvist. Medaljen har komponerats af prof. Erik Lindberg. På framsidan synes en porträttbild af Christina Nilsson då hon stod på höjden af sitt rykte, fransidan visar den lilla smålandstösen, som får en kyss af musikens genius.

att hon nu går där-borta, ler och flir-tar och öser ut med fulla händer, allt det som bort vara mitt ensam, och vet intet om det jag nu lider. Så ensam är alltså människan, om hon blott är dåraktig nog att själf vara hel och fordra deltsamma af andra. Hon skall komma i kväll och knäcka på min dörr och ingenting ana af allt detta.

Vid denna tanke sköljde minnen upp i hans medvetande, minnena af allt, de hade gemensamt. Hon skulle smyga sig i hans famn och räcka honom sin mun, och de skulle hviskande tala samman och gifva honom, hvad hon kanske timmen innan gifvit den andre, om han blott teg och lät sig nöja med att dela och mynta ut på lek.

Som ett svidande piskrapp slog honom detta, och han greps af ett våldsamt raseri. Med skälvande händer slet han upp rocken och tog fram hennes porträtt och några bref, hon sändt. Häftigt ref han sönder dem och slängde med afsky bitarna i vägens smuts. Han offrade, gripen af den renhetskänsla, som är nödvändig för att kunna lefva helt.

Han visste, hvad offret kostade, men han visste också, att det var nödvändigt. Och då han sakta, med böjdt hufvud vandrade hem i den soliga vårdagen, kände han, att år lågo emellan nuets ödslighet och morgo-nens fulla lycka.

KVINNLIGA AKADEMI.

kr. för belönande eller främjande af någon förtjänsfull kvinnlig gärning. Det är af synnerlig vikt att respektive förslagsställare så noga som möjligt motivera sina förslag samt underteckna dem med sina fullständiga namn med adresser. Förslagen torde insändas till akademins sekreterare med. dr. Karolina Widerström, Gamla Kungsholmsbro-gatan 19, Stockholm, ju för dess hellre, senast före utgången af oktober månad.

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

Målarinnan fröken Alma Arnell, känd från många utställningar bl. a. föreningen Svenska konstnärinnors, fyllde den 2 maj 60 år. Fröken Arnell har gjort sig känd och uppskattad som målarinna både af genre, porträtt och landskap.

i sitt hem, villan Bärtebo, i närheten af Hofsta station. Hennes lifsgärning har för flera år sedan fått ett yttre utmärkelse-tecken, i det att medaljen Illis Quorum meruere labores tilldelades henne redan 1906, då hon lämnade sin skola.

I detta sammanhang skildrade Idun Otilia Fernanders personlighet.

För det äldre Stockholm är fröken Hilda Magnusson förmodligen bekant som en af de skickligaste brodösorna i hufvudstaden. Men icke många ha reda på att fröken Magnusson alljämt med synen i behåll — utan hjälp af glasögon — kan syssla med nålen och fram-trolla de finaste broderier, som väcka sanna beundran som fordom, då hon anlätades för kungliga utstyrs-lar. Den gamla har i dagarna fyllt 86 år och blef vid detta tillfälle föremål för mycken hyllning å asylen för Pauvres Honteux, där hon sedan 15 år tillbaka funnit en fristad.

Otilia Fernanders namn är kändt i vida kretsar och nämnes med kärlek och vördnad af många som kommit i beröring med dess bärarinna under de år, då hon stod midt uppe i en mångsidig och välsänerlik verksamhet som ledarinna af den välkända Fernanderska skolan i Örebro och äfven som en drivande kraft i flera humanitära och sociala verksamhetsörena. Fröken Fernander fyllde den 21 april 70 år och firade födelsedagen



Alma Arnell,



Otilia Fernander.



Hilda Magnusson.

DEN NYA SKOGSHÖGSKOLAN

DEN NYA skogshögskolan invigdes den 3 maj under enkla och värdiga former som det höfves för de svenska skogarnas palats. Institutionen har ett det mest underbara läge omsusad af den svenska vildmarkens alla träd, midt i en af de vackraste trakter som Sverige äger: Djurgårdens nyckfullt tjusande natur,



EXTERIÖR AF SKOGSHÖGSKOLAN

lioteket och härintill den zoologiska afdelningen, med en sällsynt vacker fågelsamling. Föreståndare är prof. G. Grönberg. I andra våningen finner man den viktiga afdelningen för skogsvård, botaniska afdelningen, står under prof. T. Lagerbergs ledning. På tredje våningen härskar kemien under prof. I. P. Klason och här skall



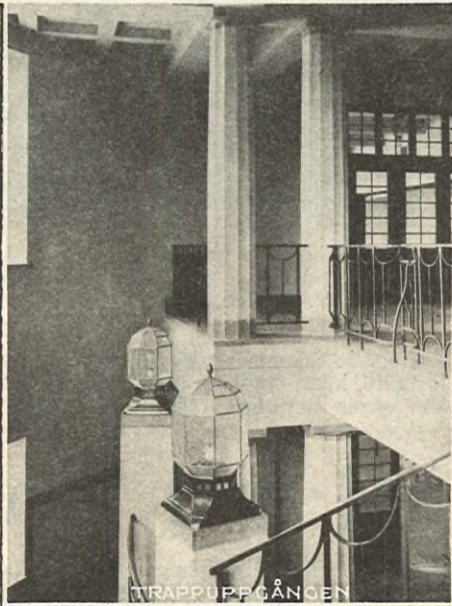
FEST- OCH RITSALEN



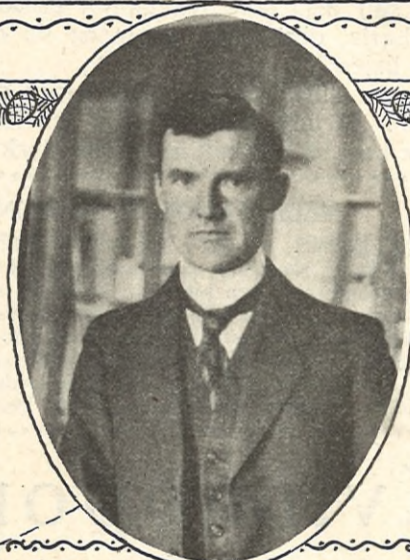
KÅRUMMET



HÖGSKOLANS REKTOR
PROFESSOR VAHLGREN.



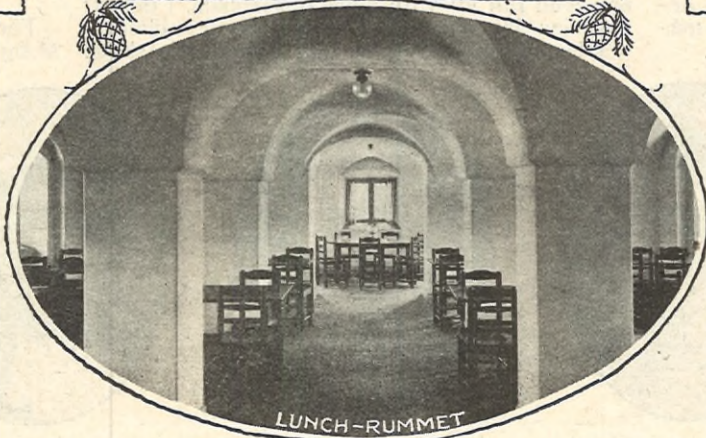
TRAPPUPPGÅNGEN



PROFESSOR T. JONSON.

rik i sin omväxling och sina lekfullt rundade konturer. Byggnaden för enar ett obestridligt skönhetsvärde med den praktiska nyttan.

Från hufvudentrén kommer man till vänster till afdelningen för skogsteknologi, upptagande samlingar för demonstrerande af svenskt virke. Äfven finnas här representerade de viktigaste utländska träslag som bearbetas i vårt land eller ha någon betydelse för oss. Denna afdelning förestås af professor G. Lundberg. Till höger i ingångshallen ligger bib-



LUNCH-RUMMET

kanske för framtidens Sverige göras rika landvinningar till skogsvetenskapens fromma. Marklära, geologi och klimatologi ha också sin plats i denna våning och här finnes äfven den stora rit- och högtidssalen, ett vackert rum, som får fylla ett dubbelt ändamål. Denna hastiga rond genom den nya skogshögskolan har öfvertygat oss om att den kommer att fylla högt ställda fordringar på en modern vetenskaplig institution.

I lifvets senhöst. ✻ Några bilder från Diakonissornas Ersta.

UTE PÅ DIAKONISSORNAS Ersta — de ungas kraftkälla — de gamlas hvila. För de gamlas, de allra äldstas skull, har jag kommit hit upp i eftermiddag. Hos husmodern träffar jag profsystrens ledare, syster Anna Weman, som är redo att följa mig öfver till åldringarnas gemensamma hem — och det är godt för mig, det märker jag tydligt sedan: allting går lättare, när det är någon som jämjar vägen för en fram till de gamlas hjärtan. Snart sitta vi hemtrefligt i soffan hos ålderdomshemmets mamma, syster Cecilia Silfversparre. Och medan jag i några ord får ramen omkring de gamla, som jag sedan skall hälsa på, sifter jag och får klart för mig själf, huru olika hvarandra dessa båda systrar äro: den ena klar och fast till hela sitt väsen, en som man gärna tar i hand och följer med ut på upptäcktsfärd, den andra godmodigt älsklig, den goda handen för en liten flock gamla systrar.

— Det kan nog hända — ungefär så berättas det — att en del människor tycka, att vi låta våra gamla diakonissor stå kvar alltför länge ute i tjänsten, att många bli alldeles brutna, innan vi ta dem hem till Ersta. Men systerna själfva älska sitt arbete och vilja hålla på i det längsta, och när härtill kommer tillgifvenheten för dem på de platser, där de arbela, ja, så ha vi inte hjärta att lösgöra dem. Och förresten är det inte alltid åren följas af kraftlöshet — ha vi inte här på hemmet t. ex. syster Sofie, som i oktober fyllt 74 år: ännu sköter hon en af Stockholms barnkrubbor, och detta fastän hon förra hösten var så illa sjuk i lunginflammation, att vi trodde, att hon inte skulle kunna stå kvar längre.

— Ja, det är en rent otrolig energi, som sitter kvar i de flesta, fastän det ju också händer, att en del falla ihop, bara de väl äro här. Första tiden känns allt lite underlig för dem — de ha så svårt att vänja sig vid vilan. Att börja med gå de här och hämta lite krafter, men snart se de sig om efter något att göra: en börjar så smått att sömma, en annan knypplar speisar till systrarnas mössor, en tredje sorterar de lättare plaggen till tvätten o. s. v. När "Drottningstrumporna" på sin tid stickades, var fliten stor på Ersta ålderdomshem. Ibland kan det också hända att någon går ut på privat sjukvård. Så skriva de bref till sina kära ute i världen — det skrivas många bref här — och så ha de ju allid minnen att ägna sina stunder åt, medan dagarna gå — — —

— Och dagarna gå — och snart taga kanske krämporna öfverhand. Då vårda våra unga systrar dem så vidt möjligt här på hemmet — de gamla vilja så innerligt gärna dö hemma i sina egna sängar i sina egna små rum. Men sorgligt nog



Vy från Ersta.

äro de flesta rummen för trånga för verklig sjukvård, och så kan det hända, att någon åldring får flyttas öfver till diakonissanstaltens sjukhus eller till afdelningen för kroniskt sjuka. Det börjar nu likväl att ljusna, tack vare att en del



Ett rum i ålderdomshemmet.

af den Björnska donationen snart blir disponibel och då jämte en för ändamålet insamlad fond får användas till ett nytt ålderdomshem. Hvad vi längta efter detta nya hem, både för de gamla och de unga systerns skull! Äfven de unga bo så trångt,



Samlingsrummet.

så trångt, att vi skola dra en lättadens suck, när en del af profsysterna få öfverta ålderdomshemmet. Men förut ha vi ej haft pengar att bygga för — och ännu är det, sanningen att säga, knappt om dem, så det vore mycket godt, om vi finge ännu mera hjälp utifrån för att slippa så stor skuldsättning. Ritningen till hemmet är på 60 rum, men ännu så länge våga vi ej bygga mer än en del, som rymmer 40 rum, fastän vi ha omkring 45 systrar, som fyllt 60 år.

— Så får vi väl gå och hälsa på några af dem, som stå som en gammal ärevördig skyddsvakt omkring oss yngre och hjälpa oss med sina förböner. — — —

Vi knacka på dörren och stiga in i syster Finas lilla kammar — där sitter 81-åringen borta vid fönstret och ler så fryntligt, när hon ser, att hon får främmande.

Syster Fina är bland diakonissor den näst äldsta till åren och den äldsta i tjänsten. Hon om någon skulle kunna förfälja mångahanda om en tjänande systers sträf-samma uppgift, så som hon under årtionden pröfvat på både hospitals-, sjukhus- och församlingsvård, om inte alla de framfarna bekymren speglades i ett minne, som visst bara håller kvar glädjebilderna. — Barnavården har varit hennes käraste fält. Och gammal kärlek rostar inte, det ser man. Se, barnen, de äro ännu syster Finas favoriter. Och för deras skull är hennes rum en sannskyldig liten dockfabrik.

— Ja, se nog har det blifvit bra många — säger hon. — Inte förs jag väl säga hundra, men nog är det 60-70.

Syster Fina låtsar först, att det inte nu finnes någon docka till påseende. Men skälmen lyser i ögat och alldeles riktigt: snart sitta vi och beundra en halfmeterlång dockkropp, som snart är färdig. — Det blir en stor luns, den här — menar hon — men den kan väl bli bra för någon barnkrubba. Äfven hufvudet är hemgjordt och syster Fina har själf format näsan. — Det ser ut som en general, men skall bli ett litet flickebarn med rosiga kinder och stort hår, säger hon.

Med godlynt humör ser syster Fina på sin tilltagande skröplighet — fastän det var för benens skull hon 1901 måste slå sig till ro i ålderdomshemmet. — "Ja, jag begär inte mer å dom," säger hon, när hon darrande af ålder reser sig för att bjuda adjö. Och det rara lilla gumansiktet ler så godt.

Inne hos sig knypplar syster Charlotte med flitiga gamla fingrar smala linspetsar till systrarnas hufvudkläden. Hon är hela ålderdomshemmets och många, många andras "lilla moster". Också hos henne ha smättingarna haft största hjärterummet. Men de flesta ha nu

vuxit sig så stora, att de kunna sy mjuka, rara kuddar att sätta bakom "mosters" gamla rygg och skriva långa bref, som göra henne så glad och stolt. —

I det hemtrefliga matrummet med de blomprydda fönstren väntar eftermiddagskaffet. De gamla ha redan druckit, men i förstugan möta vi syster Maria, och hon blir bjuden med in på en påtår. Syster Maria var med redan på den tiden, då diakonissanstalten anno 1864 flyttade från Jaktvarfvet på Kungsholmen till Ersta, och det var hon, som fick stanna kvar efter de andra och plocka ned frukten i den stora trädgården, berättar hon. Syster Marias minne slår ofta slint numera, men i dag låter hon säker på årtalen. Det är syster Maria, som för talet in på ett par af diakonissanstaltens kära bortgångna: d:r Bring, anstaltens aldrig glömde, högt värderade föreståndare under många år, "den tyste Bring" kallad, och syster Louise Fryxell, "solskenssystem", som hon ännu får heta, Anders Fryxells yngsta dotter, som vid 30-års ålder valde att gå diakonissans väg.

Syster "Joh-Joh" är ett tyst litet inventarium, som bara går omkring och sprider glädje. När vi göra en titt in i hennes kammar, nickar hon med ett litet leende och räcker oss genast papper och penna. Ty syster "Joh-Joh" är döf, och presentationen får ske skriftligt. Men sedan går det lätt att länka in hennes tankar på gamla minnen.

"Ja, det var grufliga tider förr," säger hon med sin darrande röst, som skälver ännu mera för det hon talar om. "Nöden var så stor, så stor, och det var visst en gång på 80-talet, vi hade en vinter så sträng, att isen inte smälte förrän vid midsommartid. Många hade nog både frusit och svultit ihjäl, om vi systrar inte kunnat hjälpa. Då var det inte så många, som hjälpte". Som en ljusglimt från nödens år i hufvudstaden minnes hon julgrötskokandet. Klockan 5 på julaftons morgon var det att sätta stora bykgrytan på och kl. 11 var gröten färdig. Sedan kunde systrarna ta emot hela den långa strömmen af fattigt folk, som skulle begåfvas med jullys och bullar, gröt och mjölk. Ja, det var härligt att få ge dem, hvad de behöfde —

Men det får vara nog. Bara en till skall komma med — en, hvars namn jag lofvat att icke skriva. Men att tala om andra men icke om henne vore som att tala om ringen men glömma pärlan — Under det sista året har Syster ibland från en Värmlandsfamilj fått bref, som alla börja "Oförglömda Syster — — —". Genom "Syster" har familjen tack vare en insamling i en hufvudstadslidning fått egen gård och grund i värmländsk bygd — en den vackraste, rödmålade gård i skog, vid sjö. Men "Syster" behöfver inte vara förmedlare för en af denna världens goda för att man skall vara färdig att instämma "Oförglömda syster". Ty det står som en solklar höstdags ljus omkring hennes hufvud med diakonissans hvita lilla hufvudkläde öfver det silfrade håret. En stark vilja och ett stort hjärta — så känner jag, där jag sitter och talar med henne, och jag skulle vilja tillägga: ett rikt mått af visdom och nåd. —

ESTER NILSSON.

Tryckfrihetsåtalet mot Idun

för brott mot den militära sekretessen har nu slutförts och ådömde rådhusrätten tidningens ansvarige utgivare, direktör Alex. Hellberg, att böta 75 kronor dubbelt, som lagtermen lyder.

Ett kapitel för husmödrar.

I DESSA DAGAR, DÅ MÄNSKLIGHETEN öfversvämmas af dyrtidsråd, har det synt oss behöfligt att ge våra läsare en mera öfverskådlig framställning af hur ett hushåll bör kunna föras i dyrtider. Vi ha därför vändt oss till en kompetent kraft, som under lång tid medarbetat på vår svarsafdelning och där lämnat många värdefulla anvisningar i olika kvistiga frågor. Signaturen "Smålandsfrun", som här framträder, har också nyligen fått ett offentligt erkännande af otvetydigt värde. I den pristäfeln, som Lifsmedelsnämnden i Stockholm nyligen utlyste, vann författarinnan till vår artikel här nedan första pris under signaturen "Stockholmska i Småland". Vi komma att låta denna erfarna fru föra ordet i flera artiklar under årets lopp.

De större utgifternas fördelning första villkoret för sparsamhet.

Den klass, hvilken, näst arbetarnes, hårdast drabbas af dyrliden, torde vara stats-tjänstemännens, hvilkas ekonomi ej vunnit något tillskott i form af löneförhöjning eller dyrtidstillägg. Också torde husmödrarna i sådana hem känna sig särskildt belungade af de kraf, som i dessa dagar ställas på deras krafter och förmåga att reda sig ur svårigheterna. I många af dessa hem finnas yngre husmödrar, hvilka af en eller annan anledning ej hunnit samla erforderlig erfarenhet för att på ett verksamt sätt kunna taga upp kampen mot dyrliden. Idun, som är de svenska hemmens vän och stöd, har uppmanat den som skrifer dessa rader att framlägga ett förslag huru ett medelstort hushåll med en inkomst understigande 10,000 kr. skall kunna ordnas, så att husmoderns arbete blir i högsta mån underlättadt.

Låt mig då som exempel framhålla ett hushåll i medelstor stad, bestående af 5 personer — man, hustru, 2 barn i skolåldern och tjänarinna — där mannen tillhör ämbetsmannakåren och har en fast årsinkomst (lön) af 8,100 kronor. Huru skall man nu, utan alltför kännbara inskränkningar, få denna summa att räcka till för familjens behof?

Till hushållet anslås 250 kr. pr månad, där af 230 kr. beräknas till mat, 20 kr. till bestridande af tvätt och renhållning, nyanskaffning af husgeråd, smärre reparationer, möjligen gasräkning där gasspis finnes o. s. v. Någon liten besparing kan kanske göras en eller annan månad då hushållet kan ställas billigare för att komma de dyrare månaderna till godo.

Alltså per år	kr. 3,000:—
Hyra för en bekv. 5-rums läg.	800:—
Bränsle och elektriskt ljus	300:—
Skatter	600:—
Pensionsavgifter	425:—
Lifförsäkringspremie för 12,000 kr., (därvid beräknas, att försäkringen tagits vid yngre år, så att premierna hunnit reduceras genom från bolaget erhållna vinstutdelningar) samt afgifter för man och hustru till sjukkasse med 20 kr., hvarigenom vid sjukdomstill utgifterna för medicin och läkarevård betäckas	225:—
Brandförsäkringsavgift	25:—
Ränta och amortering å ett lån å 5,000 kr. sedan studietiden	750:—
Kläder, linne, skodon	1,000:—
Skolavgifter och böcker	200:—
Lön för tjänarinna	240:—
	Kronor 7,565:—

Återstår sålunda kr. 535:— att fördelas på familjens sommarvistelse jämte därmed sammanhängande resor (under förutsättning att eget hushåll föres) med 350:— kr. och till diverse 185:— kr.

Några dyrbara nöjen och förströelser få gifvelvis ej pretenderas, lika litet bjudningar, utan får man nöja sig med litet umgänge i enklaste vardagslag. På toaletter får husmodern likaledes afstå att tänka, man kan i alla fall uppräda i oklanderlig dress, men det vill till att ställa allt så billigt som möjligt, använda och ändra både till sig själf och barnen. Här är det af ovärderlig nytta, om husmodern själf förstår att ändra och reparera, sy allt linne och dylikt.

Besväras boet ej af någon skuldsumma eller om denna genom flera års amortering nedsatts, så att räntorna i förhållande därtill minskats, förbättrar ju detta ställningen.

Husmodern skall "samla i ladorna" — men med måtta.

Å de bestämda, större utgiftsposterna torde eljes knappast några besparingar kunna göras. Det gäller således för husmodern att på bästa möjliga sätt förvalta och använda den för hushållet anslagna summan, helst så, att hushållsbokens debet och kredit vid månadens slut ej blott jämna ut, utan snarare visa något litet öfverskott, hvilket alltid kommer väl till pass, då hon anser sig böra göra ett eller annat större inköp. Detta kan endast ske genom väl öfvertänkta, förståndiga uppköp och beräkningar plus den största sparsamhet.

På tal om uppköp, skulle jag vilja tillråda att ej för mycket lägga an på att "samla i ladorna". Många ha gjort detta och göra det fortfarande, hyllande den satsen att "man är sig själf närmast", ehuru det visat sig att åtminstone hittills bekymren för att bli utan lifsmedel varit tämligen öfverflödiga, ty har tillgången på någon vara blifvit knapp, har den kunnat ersättas med annat. Att lifsmedlen fördyrats, det är ju en sorglig sanning, men de som begagnat sig af de lägliga tillfällena till fördelaktiga priser och inköp af stora partier, ha vanligen varit de som ha råd att betala, och de borde i stället visa så pass mycken ansvarskänsla och eftertanke, att de ej genom onödiga uppköp gjorde det svårare, ofta omöjligt för andra att få sina anspråkslösa behof tillgodosedda. Otaliga exempel finnas på hur husmödrar redan vid krigsulbrottet försågo sig med stora partier socker, mjöl, gryn, kaffe, smör, ägg m. m. Hundrafals kilo mjöl lämnades i sina säckar i dåliga förvaringsrum utan nödig tillsyn och blefvo rent odugliga till människoföda, massor af hafre-, korn- och mannagryn blefvo förstörda af mått o. s. v. Måne ej åtskilliga af dessa förutseende och med späckade portmonnäer försedda små fruar känna en liten tagg stinga sitt bättre jag vid tanken på, att om de varit litet mindre förutseende, kunde många andra husmödrar med anspråkslösa hushållskassar fått godt af hvad som nu blifvit ingen till nytta.

Nå, för hushållet med begränsade tillgångar kan det ju ej bli fråga om annat än måttliga inköp och af de nödvändigaste lifsmedel eller sådana, hvilka kunna mistänkas bli afsevärdt dyrare eller på hvilka man kan antaga att det blir kännbar brist. Men om man är i tillfälle att förse sig med större kvantiteter, böra — må det tillåtas mig att upprepa det — inköpen ske med eftertanke och förnödenheterna ägnas all nödig tillsyn, på det att de ej må försämrats och ännu mindre något där af förfaras.

Förråd och hur de skola skötas.

Man har t. ex. hvete- och rågmjöl, en säck af hvardera, (sådant kunde man ju förse sig med innan brödkorten kommo, äfven om man måste deklarerat för det). I staden har man

vanligen intet passande förvaringsrum, i bästa fall ett vindskontor eller rymligt skaffereri. Då duger det icke att låta mjölet stå orördt i säckarna under veckor och månader. Bäst är naturligen om man kan förvara det i en mjölbinge af trä, där det kan röras om hvarje gång man tager där af; i annat fall bör det fömmas upp i påsar på t. ex. 10 kg., dessa få ej heller stå på samma sätt längre tid, utan böra hvarje, eller åtminstone hvarannan vecka vändas, och helst bör innehålllet en och annan gång omröras. Detsamma gäller om gryn, ärter och bönor. Kaffe bör förvaras på en fullkomligt torr plats. Smör bör, för så vidt det ej är mejerismör, tvättas noga i ett par vatten och därefter omarbetas med salt innan det nedpackas fast och jämnt så att inga hål uppstå, helst i krukor, rymmande 3 à 4 kg. Öfverst lägges en fin linnelapp med ett lager salt, en kopp vatten påhålls och burken öfverbindes med pergamentpapper, förvaras i god källare eller svalt skaffereri — det håller sig på detta sätt godt månader framåt, och finner man det vid användningen för salt, kan det lätt tvättas ur och omarbetas. Fetast, och sålunda bäst för nedläggning, är smöret då grönbetet är bäst och rikligast. För godt s. k. bondsmör betalas 3.25 pr kg. och efter som det ej synes vara utsikt till lägre prissättning, kan det anses välföräntligt att för ett medelstort hushåll köpa upp omkring 10 kg., hvilket då nedpackas i 2 à 3 kärl. Om man då alltjämt köper sin vanliga smörranson, 1 à 1½ kg. pr vecka, kan detta efter någon tid undan för undan packas ned medan man i stället använder af det redan nedlagda och därvid naturligtvis alltid af det äldsta. På det sättet behöfver man ej frukta för att det blir för gammalt.

Ägg för inläggning till vinterbehof köpas den tid de äro billigast — visserligen är tiden härför inne just nu, men eftersom priset ännu står i 2,30 pr tjog, får man väl ännu dröja litet, och skulle det visa sig ej gå ned under 2 kr. får man i st. f. de 20 tjogen nöja sig med hälften och spara så mycket mer. De bruka eljes räcka till mallagning och småbrödsbak ända till maj månad, om man börjar att skatta förrådet först i november. Att lägga ned äggen i vattenglas är fördelaktigast så till vida, att de i nödfall kunna användas äfven till löskokning. Sedan ägget sköljts rent från vattenglas, torkas det, i den tjocka ändan stickes med en fin nål ett litet hål, hvarefter ägget kokas som vanligt på sakta eld — men äggen måste vara absolut färska då de läggas in, på inga villkor mer än en vecka gamla. De nedsättas i kärlet med den spetsiga ändan nedåt och då kärlet är fyllt, påhålls vattenglasblandningen, till 1 l. vattenglas 9 l. friskt vatten, öfverbindes och förvaras på kallt ställe.

Att nu köpa en mindre gris på 70 à 75 kg. torde få anses klokt, då det är möjligt att det fram på sommaren blir både ondt om fläsk och högre priser, och har man ej råd att köpa en hel gris, nöjer man sig med en half. Vid inköp är att märka att svålen skall vara tunn och hvit, väl skållad. Först afskäres hufvudet och fötterna, det förra klyfves och vattén lägges sedan näsbenet noga rensats. Istret lossas och urtages jämte njurarna, likaså de s. k. innerfiléerna eller hararne. Refbenen knäckas utmed ryggraden, hvarefter grisen vikes ihop och af svålen och det därunder sittande späcket skär man nu en bred strimma längs ryggen, hvaraf sedan skäres fina späcktärningar till korfven. Därefter lossas refbensspjällen och knäckas. Sviren eller halsstycket frånhugges, likaså skinkorna och bogarne. Ryggstycket frånskäres med så korta kotlettben som möjligt.

Att af hufvudet bereda pressylla torde ge bästa behållningen. Benen skäras ur skinkorna, hvarefter dessa hoprullas och ombindas hårdt med segelgarn, ingnidas med en blandning af salt, salpeter och socker samt få ligga 2 à 3 dagar. Nedläggas i en passande saltbytta och påhållas kall saltlake af 20 l. vatten, 4 kg. groft salt, 200 gr. salpeter, 500 gr. gul farin eller ljus sirap. Vatten och salt kokas och skummas noga, innan det öfriga ilägges att koka tills det smält. Vill man använda en del af fläsk till korf, tages härtill bogarne, en del småbitar o. s. v. och är bästa uträkningen att härtill köpa benfritt oxkött af t. ex. innanlår. Såväl kött- som fläskkorf kan kokas in på konservburkar, hvaraf ju nu finnes en del tomma, potatiskorf, af lika delar ox- och fläskkött, späck, potatis jämte kryddor och mjölk, samt stång- eller s. k. smålandskorf, af allt sämre kött och fläsk, späckbitar, njurar, hjärta och lungor, en del bukfläsk af det fetaste, korngryn och kryddor, kunna såsom rökta förvaras längre tid. Den rökta potatiskorfven blir dock bäst om den genast efter rökningen stekes helt lätt i braspanna, nedpackas i burkar och öfverhålls stekflottet. Detta senare användes då man bräcker korf och skinka, behöfver sålunda ej förvaras. Skinkorna böra ligga i saltlaken 6—8 veckor innan de rökas; ämnar man röka någon del af sidfläsk, bör det ej ligga mer än 14 dagar, högst 3 veckor. Användes bogarna ej till korf, är det bäst att så här på våren skära ur benen, fläsket håller sig då bättre. Refbensspjällen saltas eller användas färska. Kotlett och harar stekas och steriliseras på burkar eller saltas de jämte det öfriga. Fötterna klyfvas, kokas och användas färska. Har man ej prima källare, torde laken någon enda gång behöfva kokas om, den skummas väl och slås åter kall på fläsket, som upptagits och på nytt gnidits med salt. Läggarna bör man först af allt använda, det är alltid förenadt med en viss risk vid vårsaltning af icke benfritt fläsk. De användas med fördel till ärter, kål, rotmos o. s. v. och helst innan de bli för salt, måste eljes vattnas ur. De utskurna benen användas på samma sätt. Öfverblivet späck kan smältas jämte det skurna, i vatten väl urdragna istret, till flottyr. "Grefvarne" stekas med potatis, lök och ett par skurna äpplen, eller användas till stångkorfven. Den som tycker om saltorkad gädda, och det göra många, i synnerhet herrar, bör passa på så snart gäddorna börja uppenbara sig i rikare mängd, nu sedan isarna försvinna, naturligtvis under förutsättning att priset blir skapligt. Ett annat fiskslag, som tidigt om våren brukar gå till i stora mängder, är siken, och det lönar sig att där af salta ned ett mindre parti, dock ej mer än 10 à 12 kg. Längre fram skaffar man sig ett förråd af makrill, den bör vara fet och fin, gälas och rimsaltas, får stå 5—6 timmar och nedläggas därefter, med ryggarne uppåt i passande kärl, hvarfals med följande blandning: till 2 tjog makrill 1 ½ kg. fint och 2 kg. groft salt, till hvarje kg. salt 100 gr. gul farin. På kärlets botten strös ett rikligt lager salt. Tyngd lägges öfver fisken. Får stå uppe tills saltet smält, därefter i källare. Väl urvatnad kan den stekas och smakar förträffligt med sötsur sås, men kan äfven kokas. Potatis torde det bli allt svårare att erhålla, från det normala priset af 5 à 6 kr. pr tunna är den redan uppe i 15 kr. I regel köper man ju på hösten upp sitt vinterförråd af denna vara, eller har man sin "leverantör" som aflämnar en hel eller half tunna i sänder. Där man nu nödgas köpa, blir det dyrt, men den blir helt säkert dyrare,

kanske omöjlig att till något pris erhålla, och därför vore det skäl i att förse sig med 100 à 150 liter. Men för att detta skall räcka till den nya skörden, blir det nödvändigt att till omväxling så mycket som möjligt använda andra rotsaker, kålrötter, morötter, svart-rötter, kål o. s. v. Således bör förrådet ökas med 30 à 40 liter morötter och 30 à 50 kg. kålrötter. Kål är svårt att förvara, hvarför det är klokast att köpa hvad man tillfälligtvis behöfver.

Socket, kaffe, gryn och mjöl erhålles numera endast mot aflämnande af socker- och brödkortskuponger. Det dyra kaffet borde ej förekomma mer än en gång om dagen, aningen det drygas ut eller ej. Det kan i öfrigt ersättas af te. I större teaffärer kan man till billigt pris köpa smulte efter riktigt fina kvalitéer, hvilket blir särdeles drygt. En liten tesked däraf lägges på ett tunt lager ren bomull i desalen och kokande vatten hålles däröfver — detta räcker till 5 koppar.

Utdrygning af matvaror.

Bordssmöret bör gifvelvis utdrygas, men det kan ju ske med moderation och hvad som kommer på bordet behöfver inte precis likna en degmassa. Af ½ liter söt mjölk undantagas 1 dcl., resten slås i en panna jämte 40 gr. hvetemjöl, vispas väl och får koka 4 minuter, därefter tillsättes 30 gr. i den undantagna mjölken utördt potatismjöl och får koka ytterligare ett par minuter. Slås upp i ett fat, röres med en rågd tesked salt och 1 ägg tills blandningen är knappast ljum, då ilägges ½ kg. kallt smör (att värma smöret förstör dess arom), delas i små bitar och arbetas med det öfriga till en jämn och smidig massa som ställes att stelna. Smakar förträffligt (ett par månader har detta krigsmör förekommit på under-tecknads bord utan att någon märkt det förrän det särskildt påpekades) och smular sig ej, om det ej förvaras alltför kallt. På så sätt räcker ½ kg. smör till bordet för veckan. Med hjälp af god flottyr kan ½ kg. oblandadt smör räcka till mallagningen. Njurtalg af kalf — man köper t. ex. en eller två gödkalfnjurar jämte fett, då njurarna användas till njurbullar e. d. — är utmärkt härtill, helst om det smältes om med litet smält ister eller fläskflott, buljongflott, hvad som skummas af feta såser, rester af fett från stekfaten o. s. v. Kan användas enbart vid stekning af fisk, strömming, sill, och jämte smör till allt slags kött utom biffar, som gärna tarfva smör, ehuru prima växtsmör också duger, men det är nu nästan omöjligt att erhålla. Värre är det för husmödrarna i de städer, där smörkort införts, hvilka berättiga till ½ kg. smör per vecka till fem personer.

Befräffande den af omsländigheterna nödvändigblifna sparsamheten med mjölk, så är det ju klart, att i hem där småbarn finnas, dessa måste ha oskummad mjölk. Eljes går det an att delvis använda skummjolk. Har man dagligen 4 liter mjölk, kunna de 2 skummas, och förutom kaffegrädde kan så mycket samlas i en liten hushållskärna af glas, att där af kan kärnas ett par hekto smör per vecka. Skummjölken användes till välling, pannkakor, gröt, bröddagar o. s. v. Har man knapp om mjölk kan till sådant användas tormjolk.

Hur man skall få sockret att räcka till, var ett bekymmer för mången husmoder då korten kommo. Med god vilja visar det sig gå bra. Samtliga familjens medlemmar, och i synnerhet de fullvuxna, få vänja sig vid litet mindre socker till kaffe och te, och att låta bli att sockra på t. ex. plättar då de serveras med sylt. Få de två bitar socker till

sitt kaffe eller te eller 6 bitar per dag, blir det 30 bitar eller 60 gr. pr dag och 1,800 kg. per månad, jämnas detta ut till 2 kg., då ju någon gäst en eller annan gång får beräknas, har man 3 kg. i behåll, och detta bör väl räcka till matlagning och äfven att spara litet till syltningssäsongen, då det troligen blir svårt att få tillräckligt med socker. För öfrigt kan till söta soppor, kräm, pepparkakor, skorpor och delvis hvetebrod sockret ersättas med ljus (golden) sirap och då kan ytterligare socker sparas.

Brödet skall bakas hemma.

Att hushålla så med bröd, mjöl och gryn så att man får det att gå ihop, sedan nu endast 260 gr. bröd eller 200 gr. mjöl erhålles pr dag pr person, det blir kanske svårare, men gå måste det ju. Enda sättet är att baka allt bröd i hemmet, d. v. s. mjukt mat- och hvetebrod, skorpor o. d. Så länge man utan aflämnande af kuponger kunde få köpa mannagryn var det ingen nöd, ty de sparade vid bakningen både mjöl och mjölk. Nu ha vi endast att räkna med potatisen som utdrysningssmedel och i värsta fall kålrötterna. I värsta fall — åh nej, det har funnits tider då folket måst blanda sitt bröd med både mossa och bark, och vi få således ännu och med innerlig tacksamhet böja oss inför det nödvändigas lag.

Att här anföra regler och recept för brödbakning, måste anses onödigt, då Idun helt nyligen haft inne en förträfflig afhandling i det ämnet. Endast några ord ber jag få yttra. Det har försports så många klagomål öfver att det rågmjöl vi nu få är omöjligt att använda till bakning, mest af det skäl att det är för groft. Tyvärr måste jag på grund af egen erfarenhet påstå att om brödet blir dåligt är det ej mjölet, som därtill bär skuld, utan okunnighet eller bristande erfarenhet vid bakningen. I undertecknads hem bakas hvarje vecka ett förträffligt matbröd af detta grofva mjöl. Af 2 liter skummjöl, samlad under 3—4 dagar — det betyder ingenting om den blir syrlig, brödet liknar då i någon mån s. k. ankarstock, ehuru det ej blir så tungt — beredes på aftonen en deg med 60 à 70 gr. jäst och så mycket mjöl som till en vanlig, ej för bastant bröddegg. Morgonen därpå arbetas den om med salt, kummin eller fenkål och, om så behagas, 1 kaffekopp sirap, samt mjöl. Degen arbetas grundligt, minst $\frac{1}{2}$ timme, och därefter ytterligare på bordet. Utfages till aflånga bröd, som läggas i smorda och mjölade formar eller på plåt. Få jäsa 15 minuter, prickas med gaffel och gräddas i svag ugnsvärme $\frac{1}{2}$ timme. Degen bör vara ganska fast, och brödet inlägges, genast det tages ur ugnen, i fuktig handduk och i en filt, så att inga hårda kanter uppstå. Bör bli ett par, tre dagar gammalt innan det skäres. Man bör därför baka en andra sats innan den första tager slut. Af denna sats, 2 liter degspad och 3 kg. mjöl, erhålles 3 stora bröd, hvarstera vägande omkring 1 kg. 790 gr., vida bättre i smak och betydligt mer mättande än bagarbröd. Om man vet, att man på 20 kuponger får 1 kg. groft rågmjöl, som kostar 35 öre, hvilket ger 1 kg. 790 gr. mjukt bröd, och för lika många kuponger 2 grofva kakor mjukt bröd, vägande 1 kg. 300 gr. och till ett pris af 70 öre, så inses lätt dels att det hembakade brödet blir mycket billigare, dels att man på så sätt på sina brödkort kan taga ut större kvantiteter mjöl och gryn. Det är att djupt beklaga det de flesta hustrur i arbetarhemmen ej själfva kunna konsten att baka sitt bröd, det skulle då räcka bättre till.

En förnuffig matordning.

Beträffande matordningen, böra frukostarne om möjligt bestå af gröt och mjölk (råg-

mjölsgröt är långt ifrån att förakta, men den skall vispas väl och länge) samt en lagad rätt, smör och bröd samt kaffe eller te, men assietterna med det kallskurna vänja vi oss af med såsom varande både dyrt och onödigt. Har man rester af kött o. d., är det bättre att anrätta dem på annat sätt. Middagen består ju vanligen af två rätter — de dagar man har fisk, behöfs någon kraftigare soppa eller pudding, har man åter en kraftig kötträtt, passa frukt- och mjölksoppor. Efter sådana kraftiga anrättningar som ärter, kål, hotchpotchsoppa o. d. behöfs intet annat än plättar, fattiga riddare, en billig äppelkaka o. s. v. Till kväll gröt och mjölk eller smörgås, mjölk och te. Har man då någon öfverblifven köttbit, kan ju däraf skäras till en assiett, ost är eljes närande. I stället för mjölk ätes gröt af manna, polenta — eller risgryn, af barnen gärna med litet saftsås eller fruktkompott.

Det är nödvändigt att inga lifsmedel förfaras, öfverlevor af alla slag utnyttjas och användas genast, och detta kan ske på mångfaldigt sätt. Och vid inköpen på torget eller hos slaktaren bör man ej köpa mer än man vet sig kunna använda till vissa mål. Dock lönar det sig i vissa fall att ej köpa för små bitar kött. Ett stycke oxkött t. ex., om man får den engelska, befria rostbiffen, på 3 kg. blir bäst att, sedan det hängt 3—8 dagar, allt efter årstiden, steka helt i ugnen och den första middagen serveras det varmt med lök och sås, en annan middag har man kall rostbiff med potatissallad, en tredje skäres resterna i skifvor, stekas och serveras med potatispuré, anrättas som krocketter, köttpudding o. s. v. Köper man gödkaltsstek, är den yttre delen af klumpen jämte läggen att föredraga, och i så fall ett stycke på omkring 4 kg. På läggen kokas buljong, hvilken om den användes till purésoppor, räcker till två middagar, men kan äfven tillsatt med en tesked Cibus buljongextrakt, serveras om klar buljong. Det kött, som skrapas af de kokta benen kan hackas och, blandadt med en kopp buljong, salt och peppar, beredas till sylta i form, stekas jämte lök till kokt potatis, användas till pytt i panna eller sillsallad. Bästa uträkningen är att därefter steka steken hel och i ugn, hvarvid man lagar att det blir rikligt med sås, mot slutet kan spädas med en kopp kalfbuljong för att få den kraftig. Sedan steken serverats hel, kan däraf till en annan middag skäras skifvor att serveras kalla jämte varm sås. Sedan kan man ju få krocketter, pudding eller någon liknande middagsrätt och kanske ändå till en frukost till omelett, sallad o. d. och äfven några gånger lite kallskuret. Då man kokar en skinka för att sedan ugnsteka den, afdrages ju svålen, denna skäres då i fina färingar jämte så mycket af det feta man vill skära bort då man "rundar" af skinkan — fillika med litet kalkkött blir detta en mycket god pressylta. Men för att matfrågan skall lösas på ett för ekonomien gynnsamt sätt, blir det nödvändigt att låta kötträtterna omväxla med vegetabiliska anrättningar, som kunna beredas både välsmakande och fullt ut lika närande.

Fördelaktigt är att göra upp matsedel för en vecka i sänder, eller åtminstone halfva veckan, då vet man precis hur man bör ställa uppköpen, och företagas dessa i god tid, får man vanligen hvad man önskar.

Spara på bränslet!

Sparsamhet med bränsle spelar en stor roll i ett hushåll. Nu och framdeles blir det af särdeles vikt att på detta område iakttaga den noggrannaste sparsamhet och husmodern måste noga öfvervaka att det

ej syndas häremot. Det duger ej numera att låta det brinna i spisen från morgon till kväll. Så snart matlagningen är avslutad, bör det släckas af och medan det finnes eld bör man söka att vinna mesta möjliga nytta däraf. I synnerhet, där man har stora spisar, som ju draga mycket bränsle, kan man under den varma årstiden, och då man ej har vidlyftig matlagning, begagna sig af den s. k. "Snabbkokaren", hvilken eldas med slickor, bark och annat affall, och en koklåda är likaså en utmärkt nyttig pjäs i ett kök, där det måste sparas på ved. I synnerhet under sommaren, men också eljes, kan man en dag, då man bakar, tillaga maten för ett par måltider, så att den sedan blott behöfver värmas. Att baka i kakelugnen går alldeles utmärkt, och så länge man behöfver elda, kan det löna sig att sålunda draga dubbel nytta däraf. Det finns i handeln en liten billig apparat af svensk tillverkning, Ekonom, som visat sig som en förträfflig hjälp därvid. Så snart brasan är utbrunnen, makas glöderna ihop och spjället stänges, på samma sätt luckorna. Efter en kvarts timme insättes apparaten i "ugnen", som nu är lagom varm för gräddning af hvetebrod, pepparkakor eller annat småbröd, hvaraf flere plåtar kunna gräddas snabbt efter hvarandra. Först efter en timme är ugnen lagom för groft matbröd, som behöfver långsam gräddning. Äfven puddingar och omeletter kunna gräddas. Äfven som koklåda kan kakelugnen användas på liknande sätt. I synnerhet gröt blir förträfflig på detta vis. Men bör grytan ej ställas direkt på glöden, utan på en låg trefot eller dylikt. Kål, soppa o. s. v., som ej brännes vid, kan däremot stå nära densamma.

Grönsakerna i den egna täppan.

Det finns åtskilligt mera vi kunna göra för att under dyrtiden hjälpa upp finanserna. Vanligen kan man, då man hyr sommarnöje på landet få äfven ett litet planteringsland, och lägger man till några kronor till hyran, kan man kanske få det litet större; denna fördel bör man i år på bästa sätt begagna genom att så sådana köksväxter, som lätt gå till och fordra måttlig skötsel, morötter, rödbetor, kålrötter, kål eller helt enkelt sätta potatis, och i hvarje fall litet tidig sådan, af den gamla röda sorten "sexveckorspotatis". Många ha egna sommarställen eller en liten trädgård till bostaden i staden. Dessa husmödrar få ej låta förklinga ohörda de maningar om ökad grönsaksodling, som tidt och tält komma från saksförståndigt håll landet rundt. Begagna hvarje liten jordbit och på det mest uträknliga sätt, och förstår ni ej själf saken, så sök för all del råd och hjälp där de kunna fås, ty vi ha ej råd att misslyckas. Kan ni få hela edert grönsaksförråd ur egen täppa, så mycket bättre, sök i annat fall odla hvad ni mest har användning för. Förutom billiga grönsaker får ni på köpet genom detta friluftsbete en verklig rekreation, kanske välbehöflig för eder hälsa. Husmodern på landet har ytterligare fördelar, i det att hon ur egna drifbänkar kan draga upp plantor af frö till sådana köksväxter som ej kunna sås direkt på kalljord, och därjämte kan hon genom odling i kallbänkar få tidiga grönsaker. A propos tidiga grönsaker, så är det ingen dag för tidigt att nu lägga potatis att gro för att få tidig sådan, helst bör man sätta en del däraf i bänkanterna där de fort drivas af värmen.

Och så ha vi naturens gratisskördar att tillvarata och använda på bästa sätt, men därom i en följande artikel.

SMALANDSFRUN.

Stockholms nyaste
FOTOGRAFATELIER

är öppnad inom Paul U. Bergströms
etablissement.

Inbjuder förmed ärade allmän-
heten till besök.

Ateljern öppen
Vardagar 9-6
Söndagar & sär-
skild beställd tid.

Paul U. Bergströms
AB.
FOTOATELIER
KUNGSGATAN 47 (HISS)
STOCKHOLMSTEL. 505.

**Recept å Kalfleverpastej med
Svalöfs Kornflingor.**

- 1/2 hg. kalflever
- 100 gram kornflingor
- 3 kkp. oskummad mjölk
- 3 ansjovisar
- 2 msk. smält smör
- 1/2 msk. socker
- salt, hvitpeppar
- 4 ägg
- 200 gram späck.

Beredning: Kornflingorna kokas i mjölken till en tjock gröt, som får kallna. Lefvern får ligga en stund i vatten, skäres sedan i bitar och drifves, tillsammans med gröten och ansjovisarna, tre gånger genom köttkvarn. Massan passerar och smöret samt kryddorna tillsätts. Äggulorna irörs en i sänder och sist iblandas äggvitorna, hvilka dessförinnan blifvit uppvispade till hårdt skum. Alltsammans hålles i en med späckskivfor beklädd form. Denna öfverbindes med ett smordt papper. Pastejen gräddas i vattenbad i ugn omkring 1 1/2 timma och får därefter svalna något, innan den ställes upp.

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Etabl. 1850 Karlstad Etabl. 1854
Rikstelefon namnrop Länstidningen
Värmlands enda dagliga tidning.

GAHNS
ÄKTA
ASEPTINTVÅL
OCH
BORLANOLINTVÅL
cocosoljetvålar i stänger,
tillverkas fortfarande och
- äro af god kvalitet. -

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND

Inneh. af Elisabeth Östmans Hus-
moderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 6-12 MAJ 1917.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; å-la-daube på gris med skarp-sås och potatis; mjölk; kaffe eller te med scones. Middag: Näs-selkål med förlorade ägg; Gös å la Homburg med svampås och potatis; Drottningtårta med apelsinsås.

MANDAG. Frukost: Smörgåsbord; välling; ägg i låda med ansjovis och stekt potatis; kaffe eller te. Middag: Hachiskotletter med stufvade morötter; soppa på apelsinsaft med råskorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; halremjölsvälling med plomnonkompott; gratin på nudel och svamp; kaffe eller te. Middag (vegetarisk): Kroketter af ägg med stufvad spenat; rabarberpaj med vispad grädde.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt

hvitling med potatismos; risgryns-
pudding med sylt.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt bräckkorf med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetarisk jordärtskocksupur; tunna pannkakor med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; spicken sill med gräslök, gräde och potatis; kaffe eller te. Mid-dag: Oxstek med stufvade makaroner; saftkräm med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; fläskpannkaka; mjölk; kaffe eller te. Middag: Sillbullar med korintsås och potatis; chokladsoppa.

RECEPT:

Gös å la Homburg (f. 6 pers.). 1 gös på 1/2 kg., 10 gr. salt, 2 msk. smält smör (40 gr.), 1 äggula, 2 msk. rifven ost, 2 msk. finstötta skorper.

Till stekning: 2 msk. smör (40 gr.), 2 kulor kräftsmör (20 gr.), 1 del. tjock grädde.

Beredning: Gösen fjällas ej, rensas, skäres i filéer och ryggen jämta alla småben borttagas. Filéerna läggas med skinnsidan mot skärbrådan och köttet skäres från skinet med en spetsig knif. Filéerna gnidas in med saltet och få ligga 1 tim., hvarefter de torkas

väl med en fiskhandduk, penslas på båda sidor med det smälta smöret, blandadt med den uppvispade ägg-gulan, och beströs med de stötta skorperna och den rifa osten. En långpanna smörjes med en del af det kalla smöret på så stor fläck filéerna upptaga, dessa läggas i med yttersidan upp och beläggas med resten af smöret, fördeladt i små flockar. Kräftsmöret smältes, blandas med den tjocka grädden och därmed begjutes fisken. Den stekes i varm ugn omkr. 20 min. och öses ofta öfver med såsen. Den lägges upp på varmt fat, såsen i pannan vispas upp och hålles öfver fisken som serveras om så önskas med svampås och pressad potatis. — Serveras fisken vid en middag med flera rätter, räcker 1 kg. gös.

Drottningtårta (f. 12-14 pers.). 150 gr. godt smör, 3 ägg, 250 gr. socker, 2 hg. kokt, kall rifven potatis, 125 gr. sötmandel, 6 bittermandlar.

Till pannan: 15 gr. tvätat smör, 3 msk. stötta skorper. Beredning: Smöret tvättas och röres, tills det är hvitt och posigt. Äggen och sockret vispas 20 min. och blandas därefter med smöret. Potatisen tillsättes jämte den skälade och malda mandeln och massan fylles i väl smord och brödbestrod stekpanna och gräddas i ej för varm ugn omkr. 40 min. Tårtan tages ut ur ugnen och får stå 10 min. Innan den ställes upp. När tårtan är kall glaseras den med vattenglasur och beströs, om så önskas, med 2 finhackade apelsinskal och 5 gr. finhackade pistacior. Serveras som efterrätt med apelsin-, vanilj- eller citronsaft.

Apelsinsås (f. 6-8 pers.). 3 äggulor, 1 hg. strösocker, 1 ägg-hvita, 2 apelsiner, 1/2 citron, 2 del. tjock grädde.

Beredning: Äggulorna och hälften af strösockret röras 20 min. Agghvitan slås till hårdt skum och där inarbetas resten af sockret. De båda blandningarna röras väl tillsam-mans och afsmakas med saften af 2 apelsiner och saften af 1/2 citron. Sist iblan-das den till hårdt skum slagna grädden. Serveras till tårter och bakelser.

Hachiskotletter (f. 6 pers.). 3 hg. kokt eller stekt ben-fritt kött, 1 hg. fett, rökt fläsk, 1 rödlök, 1/2 msk. smör (10 gr.), till löken, 150 gr. kokt rifven potatis, 1-2 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 ägg.

Till panering och stekning: 1 ägg i msk. mjölk, 2 del. stötta skorper, 3 msk smör (60 gr.).

Beredning: Köttet hackas fint tillsammans med fläsket. Löken skalas, hackas fint, fräses i smöret och inarbetas i färsen med hackknif, tillika med potatisen, kryddorna, det vispade ägget och äggulan. Af färsen formas aflånga 1 cm. tjocka kotletter, hvilka doppas i det uppvispade ägget och mjölken och vändas i stötta skorper. De stekas i smöret öfver sakta eld, tills de äro vackert gulbruna, garneras med persilja och serveras med stufvade grönsaker eller makaroner.

Kroketter af ägg (f. 6 pers.). 6 ägg, 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 3 1/2 del. mjölk salt, hvitpeppar, närsalt.

Till panering: 4 msk. mjöl, 2 ägg, salt, 2 tsk. matolja, 1 1/2 del. stötta skorper.

Till kokning: 1/2 lit. matolja eller 4 hg. smör.

Beredning: Äggen kokas 10 min., afkylas i kallt vatten, skalas och skäras i fina tärningar. Smör och mjöl fräses 2 min., mjölken spådes på och såsen får koka 5 min., de skurna äggen röras i försiktigt och stufningen afsmakas med kryddorna och närsalt. Den slås upp på ett flatt fat, som är väl smordt med smör, samt öfverstrykes med smör på ytan, så att den ej hårdnar. Då massan är fullkomligt kall tages därpå med en sked portioner omkr. 50 gr. som läggas på ett bakbord, beströdt med mjölet. Kroketterna rullas i mjölet och formas runda. De doppas i de hårdt vispade äggen, blandade med matoljan och smaksatta med saltet. Rullas därefter i de fint stötta skorperna och få ligga 1 tim. att hårdna. De kokas gulbruna i het matolja ell. smör och läggas på gräppapper att rinna af. Garneras med persilja och serveras mycket varma med stufvad spenat.

Lättast att intaga af stora och barn är Apoteket Vasens Laxermarmelad, med anledning af dess behagliga smak. Pris 1 kr. pr ask. På alla apotek.



Mellin's Food
är bästa kraftnärning för svaga, klens barn i alla åldrar. Bek om barns uppfostrning gratis och franko från Mellins Food Depå, Malmö.

Prima Engelska Antracit, Hushållskol och Koks
ständigt på lager till lägsta dagspriser
LAVENS KOLIMPORT-A.-B.
Tel. Allm. och Riks
Namnrop: Lavens Kolimport.

Elegant
kemiskt tvättad o. präsad blir Eder kostym, klänning, kappa eller överrock, om densamma insändes till
Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri-A.-B. Göteborg.

Ärade husmödrar!

Det är Er mähända obe-kant hvad Sveriges bästa och pålitligaste hjälpmedel vid småbak heter!
Det heter Gooda Jäst mjöl. Burkar å 15, 25 och 50 öre köpas och några bepröfvade recept fås gratis öfverallt.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co

Fullständig utstyrel för hemgifter.
Färdigstyvt dam- och barnlinne. Egen syateljé. Profver sändas på begäran
A. C. Cronquist & Son, Malmö. Riks 815.

Jag vet intet så skönt som
La Mascotte
hårvatten
och Brillantine
Fås överallt

Ni kan ej spela Er roll väl i livet utan att upp-träda med vackra naglar



Använd därför endast
LYX
NAGELPULVER

549,959 rek.- och lösbrev

anlände till oss under 1916. Vad innebär detta? Jo, att vår firma har en stor, allt-jämt växande kundkrets landet rundt! att man upp-skattar vår oavsläpiga strä-van att tillhandahålla goda varor till billiga priser och att man sätter värde på redbart bemötande och snabb expedition. Rekvirera vår katalog, som sändes gratis, ej fraktfritt.

Åhlén & Holm, Stockholm.

FREJAMI - PASTILLERNA
skänka lindring och baf vid Hals och bröstskningar
CHOKLAD-KONFEKTABOKEN
SEJLA SEJLA



PARAMINT PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg. Effektivt skydd mot smitta vid epidemier. FLASKOR OM 50 ST. NR. 1.25
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant PROFESSOR A. VESTERBERG.

Till
Våren o. Sommaren
- 1917 -

Vår nya **KATALOG** nu utkommen och sändes på begäran kostnadsfritt.

Största tänkbara urval av moderna
Promenaddräkter — Kappor — Rockår
Regnkappor — Promenadkjolar — Blusar
Klädningsar — Underkjolar — Morgonrockar

OBS.! Bästa sätt att ekipera sig bekvämt, stilfullt och billigt. För Linneutstyrlar. Garnityr och Sybehör: Begär Specialkatalog.
AUG. MAGNUSSON
STOCKHOLM
46 & 48 VÄSTERLÄNGGATAN 46 & 48

SVAR

(Forts.)

N:r 146. En riktigt unik fråga, värd att studera. Jo, en »öfverkänslig» varelse bör bara lära sig tålamod, saktmod, undfallenhet och först och sist själfbehärskning, så reder sig allt, utan att man förstår det. »Det finns ett sätt att lindra alla öden» — sade en skald i tiden — »det är att göra godt». Att göra godt består inte enbart uti att ge bort pengar till fattiga. Att göra



Tänk på våren!

Barnen äro i behof af nya kläder!
Prenumerera nu genast på april-kvartalet af

BARNGARDEROBEN

Illustrerad månadstidning för barnkläders förfärdigande. Stor dubbelsidig mönsterbilaga med-följer hvarje nummer gratis.
»Barngarderoben» kostar för ett kvartal endast 90 öre.

IDUNS EXP. STOCKHOLM.



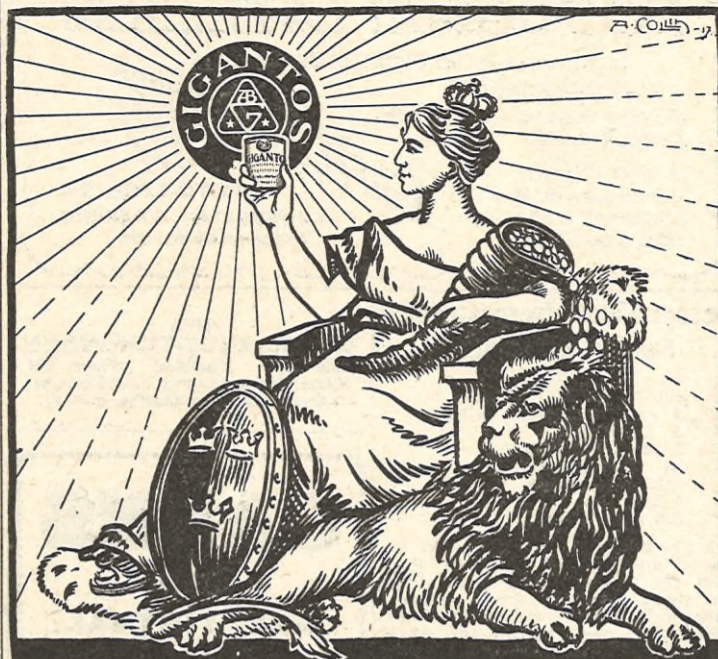
En smutsgris blir aldrig mammas gris, om han ej tvättas med SASOLTVÅL.

annan plats. Tänk på hvad ni kan och hvilka färdigheter ni har.

N:r 151. Har hon verkligen goda anlag, så kan hon kanske få af Cedergrenska fonden. Passa på när fondens stora annons är inne i de dagliga tidningarna.

N:r 155. Se mitt svar n:r 154.

N:r 156. Ja, frågan är nog svår-löst, men inte därför omöjlig att lösa. Det är nog sant att man inte skall släppa det säkra för det osäkra. Det är så i lifvet att vi ibland måste välja, vi måste släppa eller uppgifva ett för att välja ett annat. Vi måste med ett ord sagt offra liksom när man i schackspel är hotad från två håll och inte kan gardera mer än den ena pjäsen. Jag tycker på mitt lilla vis, att er mor är liktydig med spelets drottning. Jag tycker att ni bör inte offra henne. Ty gör ni det, skulle det kunna hända att ni likväl till sist förlorar spelet. På ett eller annat sätt. Nog skall ni kunna få en bra plats, den gång det behöfs. Men hvarför tänka så långt. Vi skola inte sörja för morgondagen, fast vi ordna för den. Taga vi en dag i sänder, så går det ofta mycket bättre än när vi oro oss för den dag, som vi kanske aldrig kommer att se. Göra vi vår plikt, vår hjärteplikt hvarje dag, så skänker hvarje dag oss glädje, lycka, samvetsfrid och hjärter. Men vi äfventyra allt detta om vi svika våra hjärteplikter. Och tänk hvad en mor offrar för sitt barn... sina natters sömn, sina dagars ro, sin bekvämlighet, sina nöjen... allt för att värna om barnet... Jag vet en mor, som inte sof en hel natt ostörd på 16 år. När så denna mor blef gammal, vet ni hvad som då hände? Jo, den dotter de hade i huset var egentligen dödsjuk. Doktern hade inte gifvit hopp. »Frum får vara beredd» — sade han till den gamla. Men tänk dottern ville ej dö. »Hur skall det gå med min gamla mor», sade hon. Vet ni hvad den dottern gjorde? Det låter otänkbart. Hon kämpade med döden en hel natt. Hon ville inte dö. Efteråt berättade hon själf detta för mig. Men hon ville inte närmare ingå på detaljerna. Ty det var något som hon hade emellan Gud och sig. Hon sade själf, att det var något underbart. Så underbart att hon ej ville berättat det. Men faktum var att hon med hela sin personlighets svaga men dock sega fysik kämpade med döden för att — få levna hos sin gamla mor och ge henne den vård och det stöd på hennes ålderdom, som hon så väl behöfde och så väl gjort sig förtjänt af för sin uppoffrande kärlek. Och tänk. När dottern så vårdat den gamla modern och lagt hennes ögon samman till den sista vilan, då, men icke förr, lades dottern ned på den sjukbädd, från hvilken hon aldrig skulle uppstå. Hennes lifsmission var slut... Tänk på detta. Den som sår kärlek, han skördar kärlek. Ebon.



GIGANTOS
Förnämsta Svenska näringspreparat. Förordas af läkare

rodt är irramör allt att säga goda ord, att säga vänliga ord, undfallande, när så påfordras, öfverseende ord och först och sist kärleksfulla ord. En öfverkänslig varelse gör sig själf mycket godt härmed. Ty då mister hon ej sitt sinneslugn. Och detta böra vi söka behålla i alla skiften. Ty då kan ingen och intet göra oss skada. Ni har med all säkerhet sinne för humor. Detta bevisar eder frågas senare del. Se saken uppifrån och ni ser den i ett nytt ljus. Tag det som en börda, som ni måste bära. Tag en dag åt sänder. Tänk hvarje morgon: I dag skall jag inte en enda gång låta mitt tålmod tryta. Inte någonting skall få mig att glömma min själfbehärskning, komma hvad som vill! Ransaka så hvarje kväll ert görande och låtande under dagens lopp! Har ni ej lyckats såsom ni ville, så börja nästa dag. Tro mig, ni skall lyckas till sist. Och när ni det gör, då ser ni allt uppifrån. Då har ni lätt att bära hvad som pålågdes eder. Eder frågas allra sista ord visa att ni är en plikt-trogen varelse. Och den som är plikt-trogen är en god varelse, som en gång förr eller senare får den stora lycka, hvilken utan undantag tillfaller en hvar god och plikt-trogen människa. Ty denna lycka är ej beroende af det yttre, utan den växer fram inifrån och därifrån utstrålar det ljus, som gör hela lifvet till en lycka, så stor att den öfverstrålar all annan. Ebon.

ett citat af Strindberg: »Tro på lifvet, tro att det kan hjälpas, och skulle lasset än ofta stjälpas, så stig då af och lassa igen!» A. F.

N:r 151. 1) Det blir mycket dyrt att med nu gällande priser väfva bomullsmattor. Har ni ej själf trasor, torde det ej bli mycket dyrare att i något slöjdmagasin köpa dem färdiga. 2) Om färgen är äkta, kunna de tvättas i ett par ljumma vatten med Sunligtvål, men få ej ligga i luten, därefter genast sköljas och upphängas. 3) Marmor-skifvor tvättas med kallt vatten och citronsyra. E.

N:r 152. Hör efter på Nääs, där kurser finnas i Trädgårdsskötsel från 1 april—30 september 1917. Elever mottagas äfven på kortare tid. Begär prospekt hos styrelsen för August Abrahamssons Stiftelse, Nääs, Floda station. A. F.

N:r 153. Upplysningar och råd kunna erhållas och plats utpekas om ni vill tillskrifva »box 23», Lidingö villastad. N:r 153. Vore jag i edra kläder så äfventyrade jag ej det lilla kapitalet, åtminstone ej på hönskötsel. Har ni ej hört hvad svårt folk har att få föda till sina djur? Jag träffade i går en dam som har en del höns. Men nu säger hon att hon inte kan få föda till dem, utan får slakta dem. Och känner ni inte till trädgårdsskötsel förut, så är det nog ej lönt att tänka på detta. Tag plats någonstades hvar för sig, eller tillsammans och sätt edert kapital in i en bank. Tag hushållsplatser så har ni både mat och husrum. Och det är ej så litet i våra tider. Så lön därtill. Eller tag någon

FRÅGOR

ENHVAR LASARE AF IDUN AGER
vårt att i denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreolen. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att utesluta de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och ubetalas för det bästa svaret, å någon af här nedan införda frågor, som insändas till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato ett pris af 10 kronor.

N:r 157. Slöjdlärarinnorna som varit i tillfälle att se huru mycket slöjden för flickorna på landsbygden är försummad, önskar att på något sätt verka för densammans höjande. Kunde ej hushållningsläskapen anordna ambuleraende sömnads- och väfnadskurser? Är det i dessa tider ett vanskligt företag att på egen hand börja dylika? E. V-son.

N:r 158. Blir så lätt illamående, då jag reser på tåg. Har hört ontalas ett medel däremot som upfunnits af en norsk konduktör. Vore tacksam om någon kunde gifva mig upplysning om namnet därpå samt hvar jag kan få köpa detsamma.

Tågsjuk. N:r 159. Hvilken af mellersta Sveriges städer vore det förmånligast d. v. s. billigast med afseende på hyra, skatt, »dagligt bröd» etc. — att bosätta sig för liten familj. Läroverk för flickor måste finnas för 12-årig dotter. Bekvämligheter med elektrisk belysning o. s. v. önskvärda, om möjligt äfven en liten trädgårdstappa eller åtminstone ett litet »land».

Prenumerant från Iduns början. N:r 160. Vi äro två mycket unga makar med en liten son som det är vår högsta önskan gifva en god och omsorgsfull fostran. Vi ha läst flera böcker om barnuppfostran af olika författare men ingen skriver lika. Vår lille gosse 1½ år är ett klokt och rart barn men har redan börjat visa egensinne och trots, när

han ej får som han vill och är ibland omöjlig få att lyda. Vi hade tänkt kunna fostra honom utan aga, men börjar blifva villrådig om hvad som är rättast. Som vi ej vilja att vårt första barn skall blifva ett s. k. »försöksbarn» begära vi härmed råd och utförliga upplysningar af er farna yngre föräldrar om och när barn skola ha aga, om den bör gifvas af far eller mor, om den bör gifvas med en björkris, med bara handen eller med en liten käpp, hur många slag ungefär äro lagom och böra ökas för hvarje gång, bör man slå kraftigt eller endast helt lätt och skall det helst ske på bara kroppen, bör det vara lika för gossar och flickor i späd ålder samt hur länge bör aga egentligen ifrågakomma? Unga föräldrar.

N:r 161. Hvad är att göra med en aspedistra som ej vill växa och hvars blad gulna i spetsarna. Har nämligen en vacker sådan men till min ledsnad vill den ej växa och börjar nu gulna. Gif ett effektivt råd till Blomstervän.

N:r 162. Hvem kan ge mig ett godt råd? — Är 24 år, af ett ovanligt friskt utseende, med god sömn och aptit, men plågas sedan 4 år tillbaka af ständig värk af trötthet i nacke och ryggrad samt af en oafbruten gäll ringning midt inne i hufvudet. Intet kurage. Har konsulterat tre läkare och tagit en myckenhet medicin? Tacksam för svar är Hedvig S., prenumerant.

N:r 163. Jag är en flicka på några och tjugu år, bildad men fattig och älskar för första gången i mitt lif varmt och innerligt. Föremålet, som af hela sitt hjärta besvarar min kärlek, är en man af fin familj men lika fattig, som jag. Mina föräldrar och min släkt, som se mycket praktiskt på allting, önska, att jag ska afstå från min kärlek och göra ett rikt giftermål, och hans familj och samhällsställning fordra, att han gör detsamma. Inga personliga fördomar förefinnas hvarken mot honom eller mig, det är endast

penningar, som fattas. Böra vi nu resignera och afstå från hvarandra? Det kommer att kännas så oerhördt svårt, han är den enda ljusglimten i mitt lif. Eller kanske måste vi till och med af lydnad och pietet gå att öka de olyckliga äktenskapsantalet? Kanske har någon af Iduns äldre läsare i sin ungdom varit i samma förtviflade situation? Jag äger ingen, som jag kan bedja om ett råd, då den enda, som jag kunde anförtro mig åt, nämligen min gamla farmor, nu är död. Hvem vill träda i min farmors ställe och gifva ett godt råd åt Ensam och bekymrad. (Forts.)

BREFLÅDA
RED. BREFLÅDA

15-årig prenumerant. Tacksamma för edra svar, måste vi dock afstå från att införa dem, då de komma oss för sent tillhanda. Två vännere. Vi bedja att få hänvisa eder till Iduns annonsafdelning, där frågan hör hemma. Också en ensamstående och intresserad. Edert svar kom för sent för att införas, men Idun kan om ni önskar befordra bref till personen i fråga.

EXP. BREFLÅDA. »23 år», Eskilstuna. Annonsen kostar 4 kr. pr gång. Likvid i post-anvisning.

Spara på äggen
och använd

Nornans Jästpulver
Försäljes i väl sorterade affärer.

Välkänd pianoskola

med ett 50-tal elever i landsortsstad att övertaga. Sv. till »Ensamstående tillfälle», und. adr. S. Gumæli Annonsbyrå, Stockholm; f. v. b.

Privata sjukhemmet
Hälledal pr. Tyringe. Tel. 36.

Mottager lindriga fall af nerv- och sinnessjuka.
Begär prospekt!

Önnestads Kvinnliga Folkhögskola
(nära Kristianstad)

med undervisning i allm. bildande ämnen, slöjd, väfnad, gymnastik, huslig ekonomi, trädgårdsskötsel, lantushållningsämnen m. m. börjar nya kurser 18 maj Arbetar på två avdelningar: 1:sta årskurs och Övre avdelning Frielevplatser o. stip. kunna ännu sökas. Prosp. gen. rektor Yngve Melander, Önnestad. Obs. även trädgårdsskola för kvinnor.



Scffva N:o 320

Bord N:o 290.

Hvita moderna Trädgårdsmöbler
Begär prisuppgift och katalog!
RÖNNEÅDALENS AKTIEBOLAG. Tel. 5.
STOCKAMÖLLAN.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast bestyrkta avskrifter när Ni svarar på annons om ledig plats.

UNG MUSIKALISK DAM med behagligt yttre erhåller anställning i Turisthotell i landsorten. Insänd foto till »Bildad» Iduns exp. f. v. b.

HUSHALLERSKA, villig att deltaga i allt vid ett landbruk förek. arbeten, får plats genast. Svar med betyg, lönepr. och helst foto. till E. B. Nölby Värml.

KVINNLIG CISELÖR. Bildad flicka, prakt. och duglig, som genomgått tek. skola, något kunnig i metall-drifning och ritning får komma i yrkeslära hos Ciselör M. af Ekenstam Malmö.

TVA ENKLA, barnkära, bättre flickor få plats den 1 maj på herrgård i Sörmland. Den ena kunnig i matlagning, den andra inomhus förekommade göromål. Svar till »Hemtrifnad» Iduns exp.

DUGLIG O. SNÄLL hushållsfrkn fullt kunnig i sömnad, erhåller plats nu genast i disponentfamilj i mellersta Norrland. Kokerska och husa finnas. Svar åtföljda af foto och referenser till »W.» Iduns exp.

NÅGRA KVÄNNLIGA trädgårdselver mottagas öfver sommaren ell. pr. må. 30 min. väg fr. Upsala. Sv. t. »Box 10», Upsala.

BARNKÄR FLICKA får plats i bättre Halmstadsfamilj den 15 maj, där 4 barn i ålder fr. 8 till 2 år finnas. Densamma bör vara villig o. händig samt helst något musikalisk. Sv. med betygsafskrifter, löneanspråk o. foto emotes till »Halmstad», Iduns exp. f. v. b.

ANSPRÄKSLÖS HUSH.-VAN, snäll, djurvänlig flicka sökes, villig att jämte husmodern utan jungfru sköta ett två personers hushåll på landet, där äfven smådjur finnas. Sv. till »Landthem», Limared.

BARNFRÖKEN, helst kindergartent utbildad, får den 1 juli plats på egendom i Värmland. Sv. till fru Hedvig von Axelson, Målsvik, Värmlands-Lro.

HUSHALLERSKA, bildad, proper o. ordentlig hushållerska erh. plats att sköta hushållet hos ensam ungeherre i Norrlandsstad. Sv. med foto o. ref. sändes märkt »God husmanskost», Iduns exp. f. v. b.

SOM HJÄLP OCH SÄLLSKAP önskas bildad o. hushållsvan fröken i 30-års åldern. Att under juni och juli månader förestå hushållet för 50-års dam, som vill rekreera sig i trakten af Kolmården. Sökande som har vana vid sjukvård, äger företräde. Goda rek. fordras. Sv. i o. för närm. upplysn. t. »God plats», Iduns exp. f. v. b.

MOT FRITT VIVRE finnes plats för barnkär, bildad, glad, nt fl.c.s.a., att gå frun tillhanda. Sv. t. »S. S.», Katrineholm p. r.

EN FRISK, PRAKTIG flicka från godt hem, villig att utföra en ensamjungfrus sysslor, erhåller genast plats i mindre familj. Svar till »Västgötastad» Iduns exp. f. v. b.

MOT FRITT VIVRE eventuellt fria resor, finnes plats för en verkligt barnkär, glad, nt flicka, som är villig deltaga i barnens skötsel, samt i hemmet förekommade göromål. Intresse för blommar och trädgård önskligt. Jungfru finnes. Svar med betygsafskrift samt foto. om sådant finnes till »S. G. I.» Katrineholm p. r.

Barnfr. Barnsk. Hushållsfr. Husmorshj. erh. väl aflön. pl. Palmquist C:o Malmkillnadsg. 17, Stockholm.

Hushållerska

fullt kompetent att på egen hand sköta ett hushåll på landet för liten familj, erhåller plats den 15 maj. Alla nutida bekvämligheter. Betyg och referenser sändas till »Furulid», Orsa, p. r.

Seminariebildad tyska

får lärarinneplats från sept. mån. vid Hålestorps hjälpension för flickor, Särö. Lön enligt ö.v.renskom. Svar till »Plikttrogen» Jönköping p. r.

Söker Ni plats

på något af den kvinnliga verksamhetens olika områden?

Kom då ihåg

att ett bepröfvadt och af tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat användt förfaringssätt är att sätta in en liten annons i IDUN. En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kr. 50 öre. Beloppet insändes i postanvisning, hvarvid texten lämpligen skrives å postanvisningsblanketten.

Husföreståndarinna,

(medelålders) sökes af landbrukare (enkling 50 år) med en gosse 9 år. Sökande bör kunna med en jungfru biträde sköta hemmet samt dessutom äga erforderlig bildning för umgängeslivet i ett »bättre» hem. Kristliga grundsatsen och häg för ett stilla hemlif önskvärda.

Ansökan med betygsafskrifter och referenser, uppgift å löneanspråk samt om möjligt foto till Agronom D. Ulf Kungsladugården, Strömsholm.

Husmodersplatsen

vid Västerås Epidemiskjukhus ledig. Lön 720 kr. med fr. bostad och kost etc. 3 ålderstillägg å 100 kr. Fordringar: bestyrkt förmåga att leda ett hushåll samt sköterskeexamen och helst erfarenhet Epidemisksjukvård. Ansökan, åtföljd af åldersuppgift, afskrift af skol- och sköterskebetyg, fotografi och rekommendationer insändes till under tecknad före 20 maj. Platsen nyinrättad och kan tillträdas efter överenskommelse.

1ste Stadsläkaren Carl Thunström Västerås.

PLATSSÖKANDE

Utbildade barnsköterskor spec. från Sällskapet Barnavård, anskaffas af Stockholms Stads Arbetsförmedling, Regeringsst. 107. Riks- o. Allm. tel. 4047. Kl. 9 f. m.—4 e. m. (lörd. 9—2). Obs! Särskild avdelning för barnsköterskor! Samarbeta med sällskapet Barnavård!

BÄTTRE STADGAD FLICKA önskar plats den 1sta eller 15 juni helst hos ensam dam. Gerna vid vestkusten. Är kunnig i ett hems skötkande, genomgått hushållsskola. Någon lön önskas. Tacks. för svar till »Landbrukaredotter» Iduns exp. f. v. b.

FLICKA som genomgått 8-klassigt läroverk önskar under sommarmånaderna plats på landet för att undervisa barn. Äfven musik. Svar till »Kondition». Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRE FLICKA önskar plats som hjälp för att på samma gång få lära hushåll. Svar till »Villig maj 1917» Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA som genomgått kurs å länslasarett och dessutom innehaft flera privata platser, önskar öfver sommaren privatvård hos äldre dam eller herre. Event. medfölja till badort. Tacksam för svar till »23 år» Eskilstuna p. r.

MUSIKLÄRARINNA, elev af Rich. Anderssons musikskola önskar under sommaren plats på landet att undervisa i pianospelning mot fritt vivre. 8-årig gosse önskas samtidigt inackorderad. Sv. till »Musik 17» Iduns exp. f. v. b.

UNG NORSKA från allvarligt hem önskar plats (helst i Västergötland) som hjälpredda vid alla inom ett hus förekommade göromål. Svar till »Familjemedlem» Box 35 Vänersborg.

UNG MUSIKLÄRARINNA (elev af skicklig lärare) önskar mot fritt vivre plats under som. i finare fam. att undervisa i pianospelning. eller som sällskap och hjälp i enklare sysslor. Svar till familjemedlem post-fack 18, Partille.

SMÅLÄNDSKA, något kunnig i sjukvård, önskar lämplig plats. Gärna villig deltaga i husliga göromål. Svar till »Familjemedlem» Iduns exp. f. v. b.

BILDAD HOLLÄNDSK, medelålders dam, önskar med 1 juli att komma till en fin familj, helst å landet i närheten af Stockholm eller Göteborg att sköta små barn, mångårig praktik. Villig deltaga i husl. göromål, något kunnig i enklare linnesömnad. Talar flytande eng. tyska eller franska, något svenska och danska. Lön 35 å 40 kr. i mån. Utomord. rek. finnas. Tillmöteskom. med halva reskostn. önskvärd. Fröken S. Elink Schuurman, Pension Schimmel. Baarn Holland.

SJUSKÖTERSKA med goda r.k. önskar plats hos äldre dam eller herre att om så fordras jämval sköta hushållet. Svar till »Plikttrogen» Jönköping p. r.

UNG FLICKA önskar plats å landt-egendom, att deltaga i husliga göromål. Har genomgått 8-klassigt läromål. Har genomgått 8-klassigt läromodersskola. Svar till »Sommaren 1917» Iduns exp. f. v. b.

SOM HUSMODERS verkliga hjälp o. sällsk. önsk. 23-årig småländska pl. Kunnig i husl. syssl., sömn. o. handarbete. Sv. t. »Nyta o. trefnad» Eksjö p. r.

PALTLIG FLICKA önskar som hjälp medfölja på badort. Aeller pl. i godt hem. Kunnig ihusl. syssl. sömn. o. handarb. Svar till »Våren 1917» Jönköping p. r.

Kvinnlig arbetskraft

inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser af alla slag.

En platsannons — 10 mm. stor — kostar endast 2 kr. 50 öre. För större annonser beräknas ett pris af 25 öre pr mm. därutöver.

PLATS SOM Husföreståndarinna där husmoder saknas samt ett par barn i skolålder finnas. Gärna Landthushåll eller herrgård på landet önskar medelålders dam. Rek., foto kan erhållas om svar sändes under adr. »S.» Iduns exp. f. v. b.

Fransyska, exam. sjukgymnast, söker anställn. juni—sept. Specialité: Neurasteni, huvudvärk, sömnlöshet samt beh. af barn: ryggradskräkn., dålig hålln. etc. Villig att jämval meddela konversationslektioner. Talar flytande äfven god engelska, tyska o. (täml. god) svenska. Ref. Ben. sv. till »Mademoiselle V.», Iduns exp.

BILDAD MUSIK., medelålders dam önskar under sommaren vistas på landet, antingen på pensionat som biträdande värdinna, ackompanjör, korrespondent, lektis och dylikt, eller i familj där undervisning önskas i pianomusik på lägre stadiet, och där för öfrigt hjälp önskas med finare handarbeten och andra i ett hem förekommade sysslor. Svar till »Ambitiös» avvakts till den 15 Maj Linköping p. r.

LÄRARINNA önskar under sommarmånaderna vistas i fam. på landet för att få deltaga i hushållet, helst mot fritt vivre. Läsnig med minderåriga. Musikalisk. Goda ref. finnas. Svar till »Elly» Askersund p. r.

I FIN FAMILJ önskar ung flicka af god familj plats som husmoders hjälp och sällskap. Genomgått hushållsskola, kunnig i sömnad och handarbete. Någon lön önskvärd. Svar till »22 år familjemedlem» Iduns exp. f. v. b.

PLATS ÖNSK. från 1 jun. af medelåld. bild. fl. i godt hem att deltaga i alla syssl. eller att förestå hem för ens. pers. Kunnig i allt som hör till ett hems sköt. Äfven handarb. Svar till »Mot fritt vivre» Iduns exp. f. v. b.

UNG, MUSIKALISK, undervisningsvan lärarinna önskar sommarkondition. Svar till »Språkkunnig» Vasarp, Hälsingborg.

UNG, BÄTTRE NORRLÄNDSKA önskar till sommaren plats mot fritt vivre hos ens. dam ell. i liten fam. på landet. Villig deltaga i lättare göromål ell. som hjälp o. sällsk. medf. till badort. Kunnig i linnes. och handarb. Sv. t. »Norrländska», Iduns exp. f. v. b.

ORDENTLIG LANDFLICKA önskar plats i god familj på landet att utan lön, få lära matlag. under erfaren husmoders ledn. Sv. t. »25 år», Iduns exp.

LÄRARINNA, som genomgått 6-klassigt läroverk, 1-årig handelskurs samt Dethowska seminarier i Stockholm och dessutom äger 2 års praktik i såväl små- som flickskola och är något kunnig i sång och musik, önsk. plats i bättre fam. att läsa med barn från 7—9 år. Goda betyg o. rek. fortes. Sv. emotes med tacksamhet till »22 år», Iduns exp.

SKÖTERSKA önskar privatvård. Gärna nervsjuk patient, är villig deltaga i husl. syssl. Sv. tacksamt till »Sjüksyster», Mariestad p. r.

ENKEL, BÄTTRE FLICKA får plats i prästhem där jungfru saknas. Utfrigt svar till »Familjemedlem», Fritsla.

Hvar skall jag tillbringa min sommaresemester?

Stockholms omgivning:
VID MÅLAREN. Pensionat Fagerudd har utmärkta strandbad och skogspromenader. Begär prospekt af Konditor Lundevall, Enköping.

Skåne:
LUDVIGSBORGS PENSIONAT. Hårligt läge i skogrik trakt, nära Ringsjön, rekommenderas. Tel. Höör 58 B. Emilia Paulsson.

MOLLE-KULLEN, Hotell Elfverson. Rikstel. 9 och 26. Johan Elfverson.

MÄRKET MARKATTAN

»Ett glänsande resultat»
(HOS ALLA HANDLANDE)

Sunlight Såpval Aktiefbolag
Göteborg

HUSFÖRESTÅNDARINNA. Att sköta hemmet för ens. person, önskar bättre frunt. Sv. till »Huslig», Iduns exp.

FRANSYSKA önsk. pl. under sommaren att underv. i franska o. som sällsk. Bästa betyg o. ref. Sv. t. »Juli», Iduns exp.

Mot tritt vivre önskar småskollärarinna under sommarferien pl. i fam. att undervisa eller hjälpa till med husligt. Sv. till »Frisk och hurtig» Iduns exp. f. v. b.

Husföreståndarinna, Vårdinnehåll, önskas af 34-årig bättre flicka, från ett godt hem. Fullt kompetent att med ordning och trefnad sköta ett hem. Kunnig i väfnad, sömnad och handarbete. Fina betyg från föreg. pl. Tacksam för svar till »Arbetslust» under adr. S. Gumäli Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Ung skånska önskar under sommarmånaderna såsom familjemedlem i bättre herrgårdsfamilj i mellersta eller södra Sverige blifva i tillfälle lära huru ett sådant hem skötes. Svar med uppgift om pris och lämpligaste tiden utbedes under sign. »Nyta och nöje» Box 8, Rydsgård.

INACKORDERINGAR

KONFIRMANDER mottagas i Juni till Västergötland. Vacker trakt. Nära station. Bad. Rikstel. Piano. Kamrater finnas. Pris 150 kr. i ett för allt. Komministergården, Moholm.

SOMMARINACKORDERING erbjudes frisk välartad gosse om 10 å 15 år hos bildad familj boende i villa på Stenungsön. Sv. till »Bad», Nordiska Annonbyrå, Göteborg.

FÖR KONFIRMATIONSUNDERV. 18 juni—29 juli sökas 2 snälla kamrater åt egen son. Skriv eller telef. till d:r P. Arvedson, Enköping, Tillinge prostgård. Priset moderat.

PENSIONAT och goda hem på landet, som för sommaren önsk. mottaga inackorderingar, torde anmäla detta å Nya Inackorderingsbyrå, Jakobsbergsgatan 34, Sthlm. Etabl. 1887.

Konfirmationsundervisning samt inackordering lämnas ett par flickor instundande sommar i prästgård, nära Strömstad. Svar till kontraktsprosten G. Engström, Skee.

Aldre pensionerad dam önsk. inackordering i godt o. stilla hem i Stockholm. Egna möbl. Sv. till »Inackordering», poste restante, Umeå.

Babykorgen!
(Mont. skär eller blå.)
Kr. 20:—
Babylador från Kr. 10:00—15:00, innehållande hel utstyr, välstyvt och af bästa kvalitet. Sändes med efterkräf.
Helsingborgs Linneustyrseffär, Malmö Rikstel. 48 12.

Dalarne:
SVARSDJO HVILOHEN erbjuder hvil och hentrefnad i lugn, vacker trakt af Dalarne. Närmare meddelar fröken Lydia Johnson, Svärdsjö. Riks 29.

Västkusten:
MARSTRAND. Pensionat Nygren rekommenderas.
Alsback LYSE rek. Strandbad. Varma bad. Löf- och barrskog. Öppnas 1 maj.

Värmland:
DOKTORINNAN VILMA ERIKSSON Hvilo hem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstkläna mottagas ej.

Östergötland:
SOMMARGÄSTER mottagas i år å villaegendom, vackert belägen vid Göta kanal och Wreta klosterkyrka. Moderata priser. Vidare meddelar fr. E. Samuelson Torberga, Skedaborg.

BOMULLS- FLICK-KLÄDNINGAR & GOSS-DRÄKTER



LISA

NILS

MARGOT

ERNA

MILLI

PAUL

ROLF

MAUD



H. K. H. KRONPRINSENS HOFLEVERANTÖR

AKTIEBOLAGET

M. BENDIX

HOFLEVERANTÖR

STOCKHOLM

18 REGERINGSGATAN - 5 STUREGATAN - 90 DROTNINGGATAN.



H. K. H. Kronprinsessans Hofleverantör

SÄRSKILD AVDELNING FÖR **BACKFISCH-KONFEKTION**, 18 REGERINGSGATAN

Doktor Heüman
Kungssportspl. 2, Göteborg.
Tel. 45 46.
- Elektrisk behandling -
(för nervsjukdomar och reumatiska åkommor).

Gymnastikdirektörsexamen
afsläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Göteborgs Gymnastiska Institut
Fullständigaste ettåriga kurs i
Siukgymnastik och Massage
Nästa årskurs börj. i Sept.
Begär utförligt prospekt!

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt!
Stockholm. : : **Hollandaregatan 3.**

Kurs i massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt!

Tinktur Alabaster.
Säkert medel för Pormaskar och Finnar, gör huden ren och klar. Pris 3 kr .pr fl + porto. Försändes diskret. Ebba Beckmans Hygieniska Salong Grefteuregatan 3, Stockholm. Allm. Telef. 401 00 Rikstel. 706 53.

Armsvett
borttages med Secco-salva. Lukten försvinner efter första behandlingen. Armlappar kunna efter kort tid undvaras. Oskadligt, tillförlitligt och angenämt medel, äfven mot annan abnorm svettning. Råd gifves och förfrågningar besvaras omg. kostnadsfritt. Pris 2 kr. Till landsorten mot postförskott. Diskret försändning. Fru Maria Enquists Institut för Skönhetsvård o. Plastiska Operationer, Stockholm, Biblioteksgatan 6. R. 160 68. A. 226 62.

Hennaextrakt oöfverträffligt och oskadligt hårfärgningsmedel i alla nyanser. Pris Kr. 7:50 + Porto. Diskret försändelse.

Hennapulver i paket. Pris Kr. 2.50, 3.- och 4.- + porto.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverantör
21 Drottninggatan, Stockholm.

EBBA BECKMANS
- - -
HYGIENISKA SALON
ANSIKTSMASSAGE (även syrebehandling.) **Hårmassage** enl. Dr. Bardin's metod. Manicure, Pedicure. Frisering - Champonering.
Grefteuregatan 3.
Riks Tel. 706 53. Allm. Tel. 401 00.

VÅRDA HÅRET om det är sjukt eller friskt, och använd **ZIWERTS' EXTRAIT VEGETAL.** Bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos **Kungl. Hofleverantör ZIWERTS EFTR., GÖTEBORGS.** Återförsäljare rabatt.

Kylsalva.
15-årig frostska botad! Absolut ofarlig. Lämplig för såväl ansikte som händer. Insänd rekvisition ofördröjligen till »Enstående resultat», Idun exp. f. v. b. så sändes en sats omgående belagd med postförskott å kr. 3:75 plus porto.

Bad och Tvätt!
Tvättning, mangling och strykning af privatkläder utföres på ett i allo förstklassigt sätt i **Mälarbadets Bad-, Tvätt- & Strykinrättning.**
Mälarbadets priser å bad och tvätt alltid de lägsta.
Tvättinr.: Allm. 9344 Badet: Allm. 9343
Riks 38 15 Riks 38 14

Lektioner i Linnesömnad,
även blusar, underkjolar, sportskjortor och barnkläder
Elever mottagas dagligen 12 sept-15 dec., 10 jan.-10 juni.
Karin Egnér. **Eva Egnér.**
R. T. 35 30. Sibyllegatan 36, Stockholm. A. T. 210 04

Utbildning för föreståndarinnor
vid **älderdomshem och barnhem.**

Svenska Fattigvårdsförbundets tionde utbildningskurs för blivande föreståndarinnor vid älderdomshem och barnhem kommer att anordnas under tiden 8 januari-15 juli 1918. Ansökan till kursen insändes före 15 september. Till praktik före 1 juli. Kursavgift 20 kr. Begränsat platsantal. Program och övriga upplysningar meddelas genom Sv. Fattigvårdsförbundet, 6 Lästmakarg., Sthlm.

Herrsätra Skolgård,
8-klassig flickskola, helpension, börjar sitt femte läsår den 15 Sept. 1917, å Molstabergs egenödm, Mölnbo.
Endast **välartade** barn mottagas.
Prospekt på begäran.
Anna Sundin.
Riks Mölnbo 4, (2 sign.) Adr.: Molstaberg, Mölnbo.

Husqvarna
bepröfvade symaskiner
utmärka sig alltid för
lätt gång, hållbarhet
och stor hastighet.
Svenskt fabrikat.
Förmånliga afbetalningsvillkor.
Symaskiner



PÄRMAR
till IDUN kunna erhållas hos hrr bokhandlare eller direkt från **IDUNS EXPEDITION**, mot likvid i postanvisning, till följande priser:
Röd pärm, med guldtryck, till "Idun" . . . Kr 1: 50 + porto 30 öre
Röd eller grön pärm till "Iduns Romanbibl." " 0: 50 + " 10 "
Röd eller grön pärm till "Iduns Hjälpreda" " 0: 50 + " 10 "
Samtliga tre pärmar " 2: 50 + " 30 "

OLAUS OLSSONS
ORDER-TELEFONER
Hannanrop:
"Olaus Olssons"
KOLIMPORT A.B.

WILDES
TVÄTTMASKIN
Sparar tid och såpa.
Tillverkad af prima ek.
Pris N:r 1 Kr. 38: -
Pris N:r 2 Kr. 53: -
Fraktfritt lev.
Begär illustration.
Carl W. Wildes
Eftr., Skeninge.
WILDES TVÄTTMASKIN N:2



Det är så långsamt att vänta.
DIVINIA
PARFYM
Men har han med sig, som han lofvade en flaska M.ZADIG: Divinia, då förlåter jag o!!
Idun utgifves denna vecka i A och B